

Jiří Glet

Turistický průvodce VII.

zajímavosti ze slovenských hradů a zámků

21 rodinných výletů
po středním Slovensku

 KNIHY.CZ

**Turistický průvodce VII.
zajímavosti ze slovenských hradů a zámků
Jiří Glet
březen 2018 jako 66. publikace vydavatelství
Vydavatel: Pavel Kohout (www.kknihy.cz)**

ISBN:

epub: ISBN 978-80-7570-083-4

mobi: ISBN 978-80-7570-084-1

pdf: ISBN 978-80-7570-085-8

KKNIHY.CZ
NAKLADATELSTVÍ A PRODEJ E-KNÍH

Úvod.....	4
Střední Slovensko.....	5
1. Z Levického hradu do skalních obydlí v Brhlovcích a na Santovku... 6	
2. Banská Štiavnica byla zapsána do památek UNESCO	9
3. Ze zámku ve Svätém Antonu na hrad Sitno.....	14
4. Z Krupiny na pevnost Bzovík a hrad Čabrad'	16
5. Z kaštele v Žiaru nad Hronom na Šášovský hrad a hrad Revišťa....	19
6. Z Pustého hradu na Zvolenský zámek.....	21
7. Zlatá Kremnica	24
8. Bánská Bystrica.....	27
9. Z Ružomberoku do Vlkolínce zapsaného do památek UNESCO	30
10. Z Liptovského Mikuláše na Liptovskou Maru a okolní termální koupaliště	32
11. Z Liptovského Jána do Demänovské ledové jeskyně a Demänovské jeskyně Slobody.....	37
12. Z hradu v Liptovském Hrádku do skanzenu v Pribylině	40
13. Z Brezna do Bystrianské jeskyně.....	43
14. Z Revúce na hrad Muráň.....	46
15. Z kaštele v Jelšavě do Ochtinské aragonitové jeskyně	48
16. Z Rimavské Soboty na hrad Hajnáčka.....	50
17. Z Lučence na hrad Divín	53
18. Z Filakovského hradu na hrad Somošku	55
19. Z Ľuborče do kaštele v Dolné Strehové	59
20. Ze Šáhů do Dudinců.....	61
21. Z Velkého Krtíše na hrad Modrý Kameň.....	63
Další knihy ze série	65
Tiráž	66

ÚVOD

V šestém dílu našeho turistického průvodce jste navštívili celou řadu hradů, zámků, kaštelů a dalších turisticky atraktivních cílů na západním Slovensku.

V tomto, již sedmém dílu průvodce se vydáte zase na tradičních 21 rodinných výletů, tentokrát po středním Slovensku. Je to půvabný hornatý kraj, nížiny zde najdete pouze v jeho jižní části u hranic s Maďarskem. Jako obvykle základem našich výletů budou středoslovenské hrady, zámky a kaštely.

Přijměte však rovněž pozvání do středoslovenských měst se slavnou hornickou historií, kde stopy středověkého bohatství zanechaly svůj nesmazatelný otisk. Dozajista budete okouzleni slovnou hornickou minulostí a historickými památkami měst Bánské Štiavnice, Bánské Bystrice nebo Kremnice.

Můžete navštívit například Levický hrad, Filakovský hrad, Šášovský hrad, hrad Šomošku, hrad Hajnáčku, hrad Modrý Kameň a řadu dalších. Velmi pěkný je zámek ve Svätém Antonu nebo Zvolenský zámek a najdete zde rovněž několik kaštelů.

Taky na středním Slovensku jsou termální koupaliště a aquaparky s termální vodou a mnohé z nich podle tohoto průvodce můžete navštívit. Nejenom to, podle tohoto průvodce můžete rovněž navštívit několik zdejších jeskyní.

Poněvadž se jedná o rodinné výlety, tak jsem při putování po středním Slovensku myslel samozřejmě rovněž na děti. Rodiny s dětmi tak mohou například navštívit skalní obydlí v Brhlvcích, Slovenské muzeum ochrany přírody a jeskyňářství v Liptovském Mikuláši, Babyland u přehrady Liptovské Mary a Podzemní říši Aghartha v Liptovském Jánu. Dále pak Muzeum Liptovské dědiny v Pribylině se statickou expozicí historické Povážské lesní železnice a můžete se taky svést Čiernohorskou lesní železnicí ve Slovenském Rudohoří. Můžete navštívit pohádkovou ves Drienčany u Rimavské Soboty, nebo taky Muzeum loutkářských kultur a hraček na hradu Modrém Kameni.

Na středním Slovensku je krásná horská příroda a můžete tak například obdivovat krásy Západních Tater, Nízkých Tater, Štiavnických vrchů, Kremnických vrchů, Muránské planiny nebo Krupinské planiny.

STŘEDNÍ SLOVENSKO

---

1. Z Levického hradu do skalních obydlí v Brhlovcích a na Santovku

---

Levice, toto pěkné slovenské město, je centrem úrodného kraje na dolním Pohroní. Město leží v nížině řeky Hronu na úpatí Štiavnických vrchů. Ve městě stojí barokně – klasicistní kostel sv. Michaela archanděla a barokní kostel sv. Josefa s klášteřem františkánů. Najdete zde rovněž kalvínský kostel a evangelický kostel.

Levický hrad

Levický hrad z 13. století sehrál významnou roli ve válkách s Turky. Hrad byl pobořen počátkem 18. století Kuruci. V dominantní poloze na sopečné skále nad městem stojí částečně zrekonstruována zřícenina gotického hradu s gotickým palácem, opevněním a kruhovou renesanční baštou, která byla přestavěna na letohrádek.

Renesanční kaštel je sídlem Tekovského muzea

V areálu hradu byl vystavěn renesanční kaštel, který je sídlem Tekovského muzea. V muzeu se můžete seznámit s historií hradu a města a archeologickými nálezy. Je zde instalována rovněž zajímavá lékárna Zlatá koruna z 19. století a měšťanský historický nábytek.

Termální koupaliště Margita – Ilona

Jen šest kilometrů jihovýchodně od Levic, u vesničky Kaliančíkovo, se nachází známé termální koupaliště Margita – Ilona. Jsou zde čtyři bazény, včetně bazénu pro děti, které jsou napájeny teplou termální vodou. Na koupališti je tobogán, skluzavka a další vodní atrakce. Jsou zde taky tenisové kurty s umělou trávou, minigolf, několik hřišť a dobře vybavené dětské pískoviště. V areálu koupaliště je taky možnost ubytování, restaurace, několik stánků s občerstvením a parkoviště.

Skalní obydlí v Brhlovcích

Brhlovce, slovenská obec na úpatí Štiavnických vrchů, se nachází jihovýchodně od Levic. V obci, na jižním svahu brhlovské Šurdy a Dolinky, byla do sopečného tufu vytesaná skalní obydlí. Zdejší sopečný tuf zruční kameníci využili nejenom k hloubení jeskynních obydlí, ale taky k výstavbě domů.

V Brhlovcích najdete celou řadu pozoruhodných skalních obydlí. V centru lidové architektury, v uličce Šurda, byla v usedlosti č. 142 zřízena vysunutá expozice Tekovského muzea v Levicích, nazvána Skalní obydlí v Brhlovcích. Jsou to dva kamenné domy s prostory vytesanými do skály. Ve skalních prostorách je v přízemí umístěna letní kuchyně a komora, na podlaží se pak nachází vyhlídková terasa a komora. V celé usedlosti je dobový nábytek z konce 19. století a z první poloviny 20. století. Tato expozice dobře dokumentuje jedinečnou formu lidového stavitelství v Brhlovcích.

V Brhlovcích najdete ještě několik dalších turistických zajímavostí. Bylo zde zřízeno menší zemědělské muzeum se zemědělským nářadím, dobovým oblečením a sbírkou starých motocyklů. V místní části v Horních Brhlovcích stojí na mírném návrší barokní kaštel, který je dominantou celé obce a nedaleko od něj se nachází barokní kostel Sedmibolestné Panny Marie. V místní části Dolné Brhlovce pak stojí evangelický kostel z 19. století.

Termální koupaliště Santovka Wellness

Jen několik kilometrů jižně od Brhlovce leží malá obec Santovka. V obci byly až do počátku 20. století malé lázně. Dříve byla taky zdejší kvalitní minerální voda stáčena do lahví a byla oblíbena na celém Slovensku. Na okraji zdejšího pěkného historického parku vyvěrá minerální pramen k volnému odběru a nedaleko od něj stojí velký vyřezávaný dřevěný altán.

V termálním koupališti Santovka Wellness jsou bazény napájeny termální vodou o teplotě 25 až 33 stupňů Celsia, která má blahodárné účinky na váš organismus. V kryté části koupaliště se nachází relaxační bazén, vanové boxy s termální vodou a vonnými solemi a dopřát si zde můžete taky masáže. Ve venkovní části koupaliště se nachází plavecký bazén, rodinný bazén a vodní hřib. Jsou zde rovněž velmi oblíbené travertinové bazény, neboli římské bazény, vybudované z přírodního kamene. Bazény určené k sezení jsou taky napájeny termální vodou. Nad travertinovými bazény se nachází masážní vodopády a termální voda, která vás bude masírovat, pochází přímo od pramene. V areálu koupaliště je taky občerstvení a parkoviště.

2. Banská Štiavnica byla zapsána do památek UNESCO

Banská Štiavnica, toho historické hornické město a technické památky v jeho okolí, byly zapsány do památek UNESCO.

V okolí Banské Štiavnice potvrdily archeologické nálezy těžbu rud a jejího zpracování již v období 8. století př. n. l. Ve středověku je v listinných pramenech z roku 1156 Banská Štiavnica nazývána terra banesium, tedy země horníků. Za podpory uherského krále Ondřeje II. se zde od počátku 13. století začínají vedle původních slovenských obyvatel usazovat rovněž němečtí kolonisté.

Základem rozvoje města byla bohatá ložiska zejména stříbrných, zlatých a měděných rud. Tak například ve 14. století se zde těžila takřka jedna čtvrtina světové produkce stříbra. Banská Štiavnica tak dostává městská práva ještě před tatarským vpádem, to jest před rokem 1241. Královské výsady udělené městu Banské Štiavnici zaručovaly velké možnosti rozvoje, který trval po celý středověk.

V roce 1762 zde císařovna Marie Terezie zakládá vysokou školu, Hornickou akademii, která se od roku 1846 nazývá Hornickou a lesnickou akademii. Byla to první vysoká škola svého druhu na světě a působili zde věhlasní horníci, hutní a lesní odborníci z celé Evropy. V 18. století se Banská Štiavnica stává nejvýznamnějším střediskem těžby drahých kovů v habsburské monarchii.

V roce 1797 měla Banská Štiavnica více než dvacet tisíc obyvatel a byla po Bratislavě druhým největším městem na Slovensku. Banská Štiavnica byla v době své největší slávy, to jest v 18. a 19. století, známá nejenom v Evropě, ale i v jiných zemích světa, jako důležité středisko těžby stříbra a zlata a rozvoje školství, hornické vědy a techniky.

Banská Štiavnica má celou řadu hodnotných kulturních a historických památek. Patří mezi ně gotický kostel sv. Kateřiny s gotickými nástěnnými malbami, který se nachází pod Trojičním náměstím. Poblíže kostela sv. Kateřiny stojí barokní radnice s věží a před radnicí najdete barokní mariánský sloup. Monumentální barokní sloup na Trojičním náměstí se nazývá Trojičný sloup. Vysoké sloupy s tvarovanou římsou nesou baldachýn, pod nímž stojí socha Panny Marie a v nadstavci je sousoší Nejsvětější Trojice.

Barokní budova s věží se nazývá klopačka. Klepáním na dřevěnou desku se dával horníkům signál k nástupu do práce. Na Trojičním náměstí a v jeho okolí stojí hodnotné měšťanské domy.

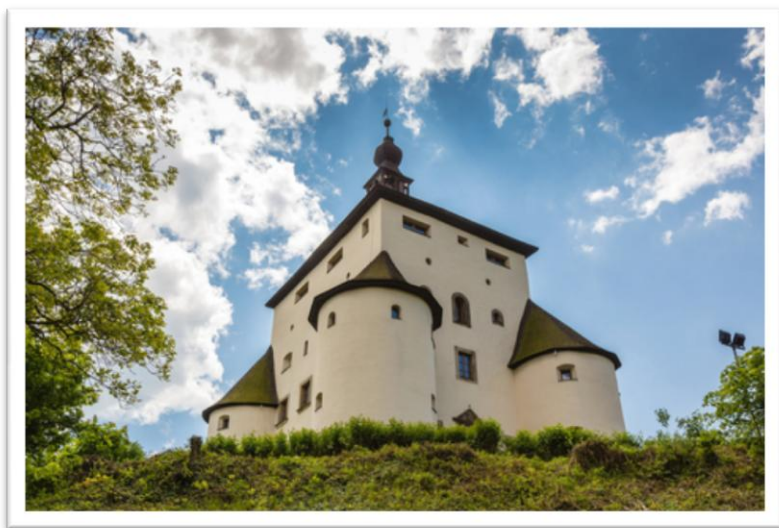
Slovenské hornické muzeum v Bánské Štiavnici

Slovenské hornické muzeum má ve městě umístěno několik svatých expozicí.

Starý zámek

Členitá horská krajina nedovolovala město obehnat hradbami a tak jako ochrana proti tureckým vpádům byl v polovině 16. století horní opevněný kostel přestavěn na renesanční pevnost s vysokými hradními zdmi, baštami a vstupní věží. Starý zámek tak představuje opevněný komplex budov stojících na terase nad městem. V expozicích Slovenského hornického muzea se seznámíte s historií města a jeho okolí, s díly místních uměleckých kovářů a sbírkou dýmek, jejichž výroba zde má svou tradici. Na vstupní věži pevnosti jsou věžní hodiny, barokní sluneční hodiny a je odtud pěkný pohled na město Bánskou Štiavnici.

Nový zámek

Nový zámek byl postavený v druhé polovině 16. století jako pevnost proti tureckým nájezdům. Je to pětipatrová hranolová věž se čtyřmi válcovými nárožními baštami. Je zde umístěna expozice věnována protitureckým bojům na Slovensku s maketami významných protitureckých pevností, starými mapami, děly a dalšími starými zbraněmi. Zdejší zajímavostí je, že každou čtvrt hodinu se z této renesanční pevnosti ozve hlas trubky. Z Nového zámku je rovněž pěkný výhled na město.

Berggericht

Na Trojičném náměstí stojí budova nazývaná Berggericht, ve které je umístěna zajímavá mineralogická expozice. Jsou zde vystaveny exponáty z celého světa a dále nerosty ze středoslovenských ložisek, jakož i přehledná geologická mapa Slovenska. Součástí této expozice je rovněž dřívější dopravní štola Michal z poloviny 16. století, která ústí do nádvoří.

Kammerhof

Na hlavní ulici zvané Kammerhofské stojí renesanční budova zvaná Kammerhof s expozicí věnovanou historii slovenského hornictví. Jsou zde zajímavé modely dolů, horníků, permoníků a nejrůznějších důlních strojů.

Dědičná a odvodňovací štola Glanzenberg

Dědičnou a odvodňovací štola Glanzenberg najdete nedaleko Kammerhofské ulice v malém parku. Tuto štola v minulosti navštívila celá řada příslušníků císařské habsburské dynastie. Na počest těchto významných panovníků jsou ve štole umístěny pamětní desky. Návštěvníci si v této štole za pomoci hornických kladívek mohou sami vykutat kousek rudy.

Hornické muzeum v přírodě – skanzen

Hornické muzeum – skanzen se skládá z povrchové a podzemní expozice. Na povrchu jsou vystaveny objekty se strojními zařízeními z druhé poloviny 19. století a z první poloviny 20. století. Jedná se zejména o strojovny s těžkými stroji, různé typy těžních věží a účelové objekty.

Součástí povrchové expozice je rovněž uměle vytvořený vodohospodářský systém, takzvané tajchy. Jednalo se o propojenou soustavu rybníků, která maximálně využívala hydroenergetického potenciálu v hornatém území pro potřeby hornického provozu, ale i pro nehornická zařízení. Tajchy sloužily zejména k odvodňování důlních šachet a jako zásobárna vody pro stroje na vodní pohon, například pro rudné mlýny. Tento jednotný a zcela unikátní vodohospodářský komplex vznikl od poloviny 16. století a největšího rozvoje dosáhl v 18. století. Z původně více než padesáti vybudovaných vodních nádrží se jich do současnosti zachovalo dvacet sedm.

Tyto vodní plochy se tak staly neoddělitelnou součástí překrásné okolní přírody a dnes slouží zejména k rekreačním účelům. Pěkné jsou například tajchy Malá Vodárenská a Velká Vodárenská, Belianské, Kolpašské a Hordušské jezero. Největším tajchem je Počúvadlianské jezero o rozloze 11,7 hektarů, které je zároveň známým výchozím místem k výletu na hrad Sitno.

Podzemní expozici pak tvoří slavná hornická díla šachty Ondřej ze 17. století. Šachta je pro veřejnost otevřena do hloubky 45 m a je zpřístupněna ze štoly Bartoloměj. Před prohlídkou podzemních prostor dostanete plášť, přilbu a svítilnu a na tuto prohlídku si určitě vezměte pevné a dobré boty. Fárová trasa je dlouhá 1,2 km a obsahuje hornická díla ze 17. až 19. století. V této podzemní expozici jsou vystaveny rovněž hornické nástroje a zařízení, která byla v minulosti používána v rudných dolech při razících a dobývacích pracech.

Kalvárie je krajinná dominanta nad městem na zalesněném kopci Scharffenbergu, která byla postavena v polovině 18. století. Tento jedinečný barokní komplex sestává z Horního kostela, Středního kostela se Svatými shody a Dolního kostela. Dále pak ze sedmnácti kapliček, Žaláře a Božího hrobu. Tato jedinečná barokní Kalvárie sice dlouho chátrala, ale v současné době zde probíhá rozsáhlá rekonstrukce. Z Kalvárie je pěkný pohled na město Bánskou Štiavnicu.

Sklené Teplice

Lázně Sklené Teplice leží v údolí na úpatí Štiavnických vrchů. V lázních vyvěrá celkem 14 termálních pramenů o teplotě až 59 stupňů Celsia, které jsou využívány pro léčení chorob pohybového ústrojí a taky nervových onemocnění. Velkou turistickou atrakcí je zdejší termální lázeň zvaná Parenica v jeskyni naplněné termální vodou.

Termální koupaliště ve Sklených Teplicích

Termální koupaliště ve Sklených Teplicích je součástí léčebných lázní. Léčí se zde choroby pohybového ústrojí a nervové nemoci. Je zde plavecký bazén, relaxační bazén a bazén pro děti. Bazény jsou napájeny termální vodou.

Vodní ráj Výhne

Výhne bývaly dříve hornickou osadou. Vodu ze zdejšího minerálního pramene využívali horníci jako očištnou koupel. Časem však poznali její léčebné účinky a byly zde založeny lázně. V době největší slávy lázní v 17. a 18. století se zde léčily zejména nemoci zažívacího ústrojí, choroby pohybového ústrojí, kožní choroby, nervové nemoci a ženské nemoci.

Kdysi známé lázně Výhne, jejichž tradice sahá až do 14. století, dostaly v dnešní době svého pokračovatele, zábavní a relaxační středisko Vodní ráj Výhne. Součástí tohoto areálu je moderní relaxační středisko s vnitřním bazénem, wellness centrem, masážemi, soláriem, fitness a hydromasážními vanami. Bazény jsou napájeny termální vodou o teplotě 28 až 30 stupňů Celsia. Ve venkovní části aquaparku je velký plavecký bazén, relaxační bazén a dětský bazén ve tvaru lodi. Je zde taky tobogán, skluzavka a vodní hřib. V areálu jsou travnaté pláže, občerstvení a parkoviště.

3. Ze zámku ve Svätém Antonu na hrad Sitno

Jen tři kilometry jižně od starobylého hornického města Banské Štiavnice, leží obec Svätý Anton. Původně zde stával gotický hrad. Na místě gotického hradu nechal v druhé polovině 18. století šlechtický rod Korháryů vybudovat barokní zámek s věží. Na tomto zámku pobýval v první polovině 20. století i bývalý bulharský car Ferdinand Maxmilián Coburg. Zámek je známý především svou symbolikou kalendářního roku. Má čtyři křídla a brány, dvanáct komínů, padesát dva komnat, sedm kleneb a 365 oken.

Na zámku se nachází původní nábytek a sbírka obrazů. Můžete si zde například prohlédnout zlatý, audienční, barokní a zrcadlový salon se vzácnými tapetami, lustry, kachlovými kamny a dalšími uměleckými díly a díly uměleckého řemesla. V zámecké kapli jsou pěkné barokní fresky.

Zámek ve Svätém Antonu je rovněž sídlem Loveckého muzea. Najdete zde nejrůznější lovecké zbraně, trofeje a zvěř ve výtvarném umění. Na světě je jen málo Loveckých muzeí, které se mohou pochlubit tak početnou sbírkou loveckých trofejí. Zámek je obklopen historickým parkem a lesoparkem.

Hrad Sitno

Hora Sitno 1009 m. n. m. se vypíná asi 5 km jižně od Banské Štiavnice. Tato zalesněná hora je nejvyšší horou Štiavnických vrchů. K této hoře se váže

pověst, která je obdobná pověsti o českých blanických rytířích. Tak tedy v hoře Sitno se skrývají sitnianští rytíři, kteří vyjdou na pomoc slovenskému lidu v těžkých časech. Zajímavé je, že na Sitně roste okolo tři sta druhů růží.

Hrad Sitno stojí na kopci stejného jména. K hradu se dostanete z obce Svätý Anton, když odbočíte vpravo z hlavní silnice na úzkou asfaltovou cestu, která stoupá k vrcholu hory Sitno. Poslední asi 2 km na vrchol Sitna musíte už jít pěšky.

Hrad Sitno byl postaven v druhé polovině 13. století, v místech, kde se na rozhraní lesa a luk nacházel pravěký val. Tento val byl uzavřen dlouhou mohutnou kamennou zdí se vstupní branou a nad ní byl postaven hrad. První písemná zmínka o hradu však pochází až z roku 1548, kdy hrad dobylo královské vojsko, neboť v této době hrad držel loupeživý rytíř Balass. V době tureckých válek hrad plnil strážní funkci pro oblast středoslovenských báňských měst. Hrad pak v roce 1703 pobožilo Rákocziho vojsko. Z hradu se zachovalo pouze vstupní nádvoří s cisternou a část zdí horního a dolního hradu.

Rozhledna na Sitně

Na vrcholu hory Sitno 1009 m. n. m., která je dominantou Štiavnických vrchů, stojí kamenná rozhledna s dřevěnou střechou a dřevěným obložením. Je odtud pěkný výhled na starobylé hornické město Bánskou Štiavnicí, na barokní Kalvárii na jednom z kopců a na okolní krásné Štiavnické vrchy. Při dobré viditelnosti na severu spatříte pohoří Malé a Velké Fatry, na

severovýchodě zase Nízké a Západní Tatry. Na západě pak Považský Inovec a pohorí Tribeč. Na východě a jihu se rozkládá Krupinská planina.

4. Z Krupiny na pevnost Bzovík a hrad Čabrad'

Krupina společně s Trnavou jsou nejstaršími slovenskými městy, neboť městská práva získaly již v roce 1238. Krupina se od 16. století stala důležitým opěrným bodem v protiturecké obraně. Město bylo obeháno hradbami, ze kterých se část zachovala dodnes.

Kostel Narození Panny Marie je románskou stavbou z 13. století a později byl goticky stavebně upraven. V polovině 15. století byl kostel opevněný čtyřmi nárožními baštami, které postavila vojska Jana Jiskry z Brandýsa. Na náměstí v Krupině stojí barokní sloup Nejsvatější Trojice.

Muzeum Andreje Sládkoviče v Krupině

Muzeum Andreje Sládkoviče v Krupině má sídlo na Sládkovičově ulici. V muzeu se můžete seznámit s historií města a jeho okolí a jeho slavnými rodáky, básníkem Andrejem Sládkovičem a spisovatelkou Elenou M. Šoltýsovou.

Strážní věž Vartovka

Nad městem Krupinou se zvedá bezlesý vrch nazývaný Tranistavár 393 m. n. m. Na něm stojí protiturecká strážní věž Vartovka z druhé poloviny 16. století. K strážní věži se dostanete po modře značené turistické trase.

Mohutná kamenná věž s dřevěnými schody, ochozem a střechou střežila město Krupinu před tureckými nájezdy. Krupina byla totiž významná protiturecká pevnost, která chránila bohatá středoslovenská báňská města. Když se z jihu blížili Turci, předávaly se ohňové signály z hradu Čabrad' přes

pevnost Bzovík, Vartovku, hrad Sitno až do Žiarské doliny. Přitom se střílelo z děl. Lidé se tak mohli připravit na boj s Turky.

Takových protitureckých věží bylo dříve na Slovensku více, zachovala se však pouze Vartovka, která byla přestavěna na rozhlednu. Je odtud pěkný výhled na město Krupinu, na západě a severozápadě se táhnou Štiavnické vrchy a od severu k jihu se rozprostírá půvabná krajina Krupinské planiny.

Pevnost Bzovík

Pevnost Bzovík najdete přibližně 5 km jižně od města Krupiny na Krupinské planině. Tato pevnost stojí v obci Bzovík, v nadmořské výšce 345 m. Nejdříve zde byl postaven premonstrátský klášter a to již počátkem 12. století. V polovině 16. století zdejší klášter nechal šlechtic Zikmund Balass přestavět na goticko –renesanční protitureckou pevnost. Pevnost nechal obehnat kamennou hradbou se čtyřmi nárožními dělovými baštami a hlubokým příkopem, který překlenul padací most. Právě tyto čtyři dělové bašty jsou charakteristické pro tuto pevnost.

Když se po Tököliho povstání vypálená a vyrabovaná pevnost vrátila do rukou církve, byly zde provedeny ještě barokní stavební úpravy. Při přechodu vojenské fronty v roce 1945 byly budovy pevnosti zničeny a zachovala se

pouze kaple. V pevnosti můžete vystoupit na všechny čtyři dělové válcové bašty, které jsou zastřešeny. Můžete se taky projít po ochozu hradeb mezi těmito baštami.

Hrad Čabrad'

Hrad Čabrad' stojí na zalesněném ostrohu 320 m. n. m., obtékaném ze tří stran říčkou Litavou na Krupinské planině. Hrad se nachází v turisticky poměrně málo navštěvované oblasti, asi 15 km jižně od města Krupiny. Na hrad se dostanete z obce Čabradšký Vrbovok neznačenou cestou, která vede přes samoty zvané Konské a most přes řeku Litavu.

Hrad Čabrad' se původně nazýval Litava podle zdejší říčky. Byl založen ve 13. století jako strážní hrad, který chránil jednu z větví cesty do středoslovenské báňské oblasti. V 16. století byl hrad přestavěn a důkladně opevněn a tak odolal všem náporům tureckých vojsk. Rákocziho vojska sice hrad obsadila, ale nijak zvlášť jej nepoškodila. Stárnoucí císařský maršálek Štefan Kohári se na svůj rodný hrad vrátil v roce 1709 a z vojáka se stal básníkem, který na hradě napsal řadu svatých veršů. Šlechtický rod Koháriů se však v 18. století přestěhoval na nový zámek ve Svätém Antonu, kde přenesl sídlo správy svého rodového majetku. V roce 1812 dokonce nechali hrad zapálit a hrad se stal zříceninou.

Čabrad' je mohutnou zříceninou hradu, zachovaly se zde zbytky věže, hradního paláce, části hradeb a dělostřeleckých bašt. Z hradu je pěkný pohled na půvabnou krajinu s údolími a zalesněnými kopci Krupinské planiny.

5. Z kaštela v Žiaru nad Hronom na Šášovský hrad a hrad Reviště

Dnešní Žiar nad Hronom se pod názvem Kerestur uvádí již roku 1075, kdy obec patřila ostříhomskému arcibiskupství. V roce 1246 kdy se obec již jmenovala Svätý Kříž nad Hronom ji byla udělena městská práva.

Středověké městečko na vyvýšené terase nad řekou Hronem bylo převážně zemědělským střediskem, ale rozvíjela se zde taky řemesla. V tomto městečku se soustřeďovala správa panství a později si je banskobystričtí biskupové zvolili jako své letní sídlo. V polovině padesátých let 20. století bylo město přejmenováno na Žiar nad Hronom. Ve městě stojí kostel Povýšení sv. Kříže, který je klasicistní dvouvěžovou stavbou.

Kaštel v Žiaru nad Hronom

Kaštel v Žiaru nad Hronom byl postaven počátkem 17. století jako čtyřkřídlá stavba s vnitřním dvorem. V polovině 19. století byl kaštel zvýšen a opatřen romantickým novogotickým cimbuřím. Kaštel původně patřil ostříhomskému arcibiskupství, ale od konce 18. století sloužil jako letní sídlo banskobystrického biskupství. Dnes slouží pro potřeby školství. Kaštel je obklopen anglickým parkem.

Šášovský hrad

Šášovský hrad stojí na zalesněném skalnatém kopci 340 m. n. m., ve Štiavnických vrších, nad Šášovským Podhradiem, které je místní částí Žiaru nad Hronom. K hradu se dostanete po zeleně značené turistické cestě z obce Šášovské Podhradie.

Hrad byl postaven v polovině 13. století a chránil přístupovou cestu do bohatého báňského města Bánské Štiavnice. Hrad měl podobný osud jako nedaleký hrad Reviště. V roce 1447 jej dobyl husitský vojevůdce Jan Jiskra z Brandýsa a koncem 15. století jej královna Beatrix, manželka krále Matyáše Korvína, darovala šlechtickému rodu Doczyů. Podobně jako hrad Reviště v roce 1677 hrad Šášov vyplenila povstalecká Thökölyho vojska. Hrad byl sice ještě provizorně opraven, ale zříceninou se stal již v 18. století.

Z hradu se zachovala část válcové věže, část hradního paláce, bašty a zbytky opevněného předhradí. Je odtud pěkný výhled na krásné, zalesněné Štiavnické vrchy a na severozápadě se pak táhne pohoří Vtáčnik.

Hrad Revišťe

Hrad Revišťe najdete asi 12 km jihozápadně od města Žiaru nad Hronom. Tento hrad stojí na zalesněném vrchu 314 m. n. m. nad řekou Hronem a nad osadou Revištské Podzámčí, které je místní částí města Žarnovica. Z osady Revištské Podzámčí se taky vydáte k hradu, je to přibližně 1 km.

Hrad byl postaven v polovině 13. století jako hrad královský a chránil významnou středověkou cestu do bohaté středoslovenské báňské oblasti. V roce 1447 se jej zmocnil Jan Jiskra z Brandýsa a později jej obsadil polský král Kazimír. Královna Beatrix, manželka krále Matyáše Korvína, koncem 15. století tento hrad darovala šlechtickému rodu Doczyů. V roce 1667 byl hrad značně poškozen Thökölyho povstalci. Ještě byl sice opraven, ale počátkem 19. století již nebyl obýván a stal se zříceninou.

Z hradu se zachovala část hranolové věže, hradního paláce, hospodářských budov, bašty a hradeb. Z hradu je pěkný výhled na řeku Hron. Na západě se táhnou hřebeny pohoří Vtáčník a na východě spatříte Štiavnické vrchy.

6. Z Pustého hradu na Zvolenský zámek

Na kopci 571 m. n. m., nad soutokem řek Hronu a Slatiny, byl ve 12. století vybudován hrad Starý Zvolen. Tento župní hrad byl v raném středověku administrativním centrem středního a severního Slovenska. Jeho jádrem byla hranolová věž s předhradím a branou. Na nižším skalnatém hřebeni 478 m. n. m. pak stál menší hrad ze 14. století. Hrad se dnes nazývá Pustý, neboť v roce 1451 byl při bojích mezi Janem Jiskrou z Brandýsa a Janem Hunyadym vypálen a poškozen. Určitou dobu hrad ještě fungoval jako předsunutá vojenská pevnost při obraně města proti Turkům, ale posléze byl opuštěn a stal se zříceninou. Tyto dva hrady z 12. až 14. století spolu tvořily jeden z největších hradních komplexů na Slovensku. Dnes jsou zříceniny Pustého hradu skryty v lesním porostu.

V podhradí se na důležité severojižní dálkové cestě vyvinulo město Zvolen, kterému v roce 1244 potvrdil uherský král Béla IV. městská privilegia. Město Zvolen mělo zemědělsko – řemeslnický charakter.

Zvolenský zámek

V druhé polovině 14. století nechal na návrší nad řekou Slatinou uherský král Ludvík I. Veliký postavit podle vzorů italských kastelů Zvolenský zámek, jednopatrovou budovu na půdorysu pravidelného obdélníku, se čtyřmi křídly kolem vnitřního dvora. Zámek se stal oblíbeným sídlem uherských královen Barbory a Alžběty. V letech 1491 až 1510 získal zámek po uherské královně Beatrix šlechtic Jan Thurzo, který jej nechal opevnit novou hradební zdí se čtyřmi válcovými věžemi a hranolovou vstupní věží.

V polovině 16. století byl zámek zvýšen o patro s novými arkýřovými věžičkami a opatřen novou omítkou s renesanční výzdobou geometrických sgrafit. Koncem 16. století bylo na zámku zdokonaleno opevnění a rovněž město Zvolen bylo obehnané hradbami, jako obrana před vpádem Turků. Začátkem 17. století přešel Zvolenský zámek z královského majetku do vlastnictví šlechtického rodu Esterhazyů. Zámek tvoří výraznou dominantu města Zvolena.

Na Zvolenském zámku se nachází galerie, která je součástí Slovenské národní galerie. Je zde lapidárium gotického umění s architektonickými fragmenty ze zámku a zámecké kaple a několik kopií děl významných dřevořezb Mistra Pavla z Levoče.

Na zámku je rovněž Rytířská síň, Královská síň, Sloupová síň a zámecká kaple. Zajímavá je taky barokní dvorana, v prvním patře západního křídla zámku, s malovaným dřevěným stropem, v jehož polích je umístěno 78 portrétů římských císařů.

Lesnické a dřevařské muzeum

Náměstí Slovenského národního povstání je jedno z největších náměstí na Slovensku. Na tomto náměstí, v historické renesanční budově, má sídlo Lesnické a dřevařské muzeum. Jeho lesnická část je zaměřena na přiblížení výskytu a vlivu škodlivých činitelů, působících na lesní porosty Slovenska. Dřevařská část pak představuje dřevo v konkrétní podobě dřevěných užitkových předmětů. V muzeu je rovněž umístěna vlastivědná expozice o zvolenském regionu.

Na náměstí SNP stojí rovněž gotický kostel sv. Alžběty s barokní kaplí Panny Marie a rovněž evangelický kostel. Z městského opevnění z 16. století nezachovala jen kruhová bašta za evangelickým kostelem a hradební zeď s bastionem na severní straně města.

Arboretum Borová hora

Severně od Zvolena stojí za návštěvu nedaleké Arboretum Borová hora. Na ploše 48 hektarů jsou zastoupeny hlavně domácí druhy dřevin, rostoucí původně ve slovenských lesích. Je zde rovněž velká sbírka růží, soustřeďující a archivující několik set odrůd růží, z nichž více než 200 bylo vyšlechtěno na území bývalého Československa.

Termální koupaliště Holiday Park Kováčová

Jen několik kilometrů severozápadně od Zvolena se nachází termální koupaliště Holiday Park Kováčová. V kryté části koupaliště je relaxační bazén, ve venkovní části koupaliště zase najdete plavecký bazén, relaxační bazén, tobogán, skluzavky a bazén pro děti. Bazény jsou napájeny termální vodou o teplotě 26 až 33 stupňů Celsia, která příznivě působí na pohybové ústrojí. V areálu koupaliště je rovněž travnatá pláž, dětské hřiště, občerstvení a parkoviště.

7. Zlatá Kremnica

Kremnica, toto pěkné město v kremnických vrších, se právem může pyšnit přívlastkem „zlatá.“ Již ve 13. století zde stávala hornická osada Crymnychbana, kde se těžilo zlato a stříbro, a která v roce 1328 dostala od uherského krále Karla I. Roberta z Anjou městská práva, včetně práva hornického a mincovního. Zlaté doly zajistily Kremnici v Uhersku výsadní místo, vždyť ve 14. století se zde těžilo až 400 kg zlata ročně.

Do města přicházejí mincíři z české Kutné Hory, aby zde využili své zkušenosti při ražbě stříbrných mincí a taky mincíři z italské Florencie, kteří byli mistři v ražení zlatých mincí. Již v roce 1329 se zde razily stříbrné uherské groše a o něco později k nim přibýly zlaté floreny, které jsou ve světě známé jako Kremnické dukáty. Ve 14. až 16. století tolik oblíbené Kremnické dukáty patřily k nejvyhledávanějším evropským platidlům a jejich ražba byla ukončena až v roce 1881.

V 15. století se zde vyrábělo okolo 165 kg dvanáctikarátového zlata a razilo okolo 24 tisíc Kremnických dukátů ročně a město bylo nazýváno „Zlatou Kremnicou.“ Za Rakouské monarchie měla zdejší mincovna rovněž velmi významné postavení. Rakouští úředníci se vyznačovali velkou pečlivostí a zanechali nám tak přesné záznamy.

Jistě, statistika je většinou „nezáživná věda,“ ale přece zde uvedu několik zajímavých čísel o Kremnické mincovně. V letech 1724 až 1745 bylo v celé habsburské monarchii vyrobeno opravdu hodně mincí, celkem 59 241 123 kusů. V samotné Kremnici bylo v těchto letech vyrobeno 34 143 948 kusů mincí a z toho kromě dalších mincí bylo vyrobeno 4 765 966 zlatých Kremnických dukátů rovněž taky 7 120 257 stříbrných tolarů. Je tedy zřejmé, že v této době samotná mincovna v Kremnici vyrobila 58 % veškerých mincí v Rakouské monarchii.

Po zániku Rakousko – Uherské monarchie v roce 1918 se ve zdejší mincovně vyráběly československé peníze a medaile. V současné době mincovna slouží potřebám Slovenské republiky. Kremnická mincovna razí mince od svého vzniku počátkem 14. století až dodnes. Zaujímá tak zcela výjimečné postavení mezi evropskými mincovnami.

Městský hrad v Kremnici

Na návrší nad Štefánikovým náměstím stojí městský hrad v Kremnici, sestávající z románského karneru, kostela sv. Kataríny, hodinové věže, Staré radnice zvané prétorium a dvojitou hradební zdí se vstupní bránou, věžemi a baštami. Do hradního areálu se vstupuje gotickou branou a vedle ní stojí nejstarší stavba hradu karner – rotunda sv. Ondřeje. V suterénu je zpřístupněná kostnice a v horní části kaple s gotickými nástěnnými malbami. Kostel sv. Kataríny je gotický a tvoří dominantu hradu a města Kremnice. Zařízení kostela je novogotické. Z věže kostela je pěkný výhled na Štefánikovo náměstí, historické jádro města a Kremnické vrchy.

Gotická hodinová věž dostala název podle hodin, které na ní dříve byly umístěny. Budova Staré radnice, zvané prétorium, je rovněž gotickou stavbou, ve které je umístěna expozice věnovaná baroknímu umění. Další expozice, která je věnována kremnickým zvonům je umístěna v Malé věži. Archeologická expozice z výzkumu hradu je umístěna zase v Severní věži a nachází se zde rovněž zajímavá expozice o obraně města.

Štefánikovo náměstí se vyznačuje pěknou parkovou úpravou. Na náměstí stojí sloup Nejsvatější Trojice, který patří k nejkrásnějším barokním sochařským dílům na Slovensku. Je zde taky barokní kašna. Kostel sv. Františka a františkánský klášter je rovněž barokní stavbou s barokním zařízením.

Mincovna v Kremnici

V historickém domě na Štefánikově náměstí má sídlo mincovna, která byla založena již v roce 1328 a je stále v provozu. Kremnická mincovna je tak nejstarší dosud funkční mincovnou na světě. Návštěvníci si zde mohou prohlédnout pracovní nástroje starých mincmistů a soubor zachovalých historických razících strojů. Jak již bylo řečeno, mincovna je stále v provozu a razí se zde státní platidla, pamětní mince a medaile.

Muzeum mincí a medailí v Kremnici

Muzeum má sídlo v historickém domě s gotickým portálem na Štefánikově náměstí. Můžete se zde seznámit ze zcela unikátními numismatickými sbírkami z Kremnické mincovny. Je zde i přehled tvorby medailí od roku 1508 po současnost. Seznámíte se rovněž s tradičními řemesly a dějinami města.

Hornické muzeum v přírodě – štola Andrej v Kremnici

Bývalá štola Andrej je sice mladšího data, pochází až z roku 1982, ale zahrnuje rovněž několik důlních děl z 16. až 19. století. V muzeu se vrátíte do doby, kdy se chodby štoly tesaly ručně a byla to těžká práce. Ve světle lamp se ještě dnes na stěnách štoly zalesknou zlatinky, bývaly však doby, kdy zde bylo možno najít zlaté nuggety. Můžete si zde prohlédnout nejenom staré pracovní nástroje, které používali horníci, ale rovněž moderní stroje z 20. století.

Z městského opevnění se zachovala Dolní brána s dvojicí věží a renesančním arkýřem a na jižní straně města část hradeb s Červenou a Černou věží.

Termální koupaliště Katarína

Termální koupaliště Katarína se nachází na jižním okraji města v údolí Kremnického potoka. V areálu koupaliště je celkem pět bazénů z toho čtyři venkovní a to plavecký bazén, rekreační bazén, dva dětské bazény a jeden menší krytý bazén. Zdejší bazény jsou napájeny termální vodou o teplotě 26

až 31stupňů Celsia, která má blahodárny vliv na pohybové ústrojí. Je zde restaurace a stánek s občerstvením a v těsné blízkosti koupaliště je fitness, tenisové kurty, karavan – kemp s možností ubytování v dřevěných chatkách a parkoviště.

Kremnica má taky velmi pěkné hornaté a lesnaté okolí, ve kterém jsou vyznačeny cyklostezky a turistické stezky pro rekreační i náročné turisty. V zimním období jsou zde připraveny lyžařské vleky a kvalitní běžecké tratě. Kremnica má tedy nejenom hodnotné turistické památky, ale i překrásnou okolní přírodu.

8. *Bánská Bystrica*

Bánská Bystrica je moderním centrem Pohroní a městem s bohatou historií. Městská práva byla Bánské Bystrici udělena již v roce 1255 uherským králem Bélou IV., čímž se toto královské město zařadilo mezi nejstarší města na Slovensku. V okolí města se těžilo zlato a zvláště pak měď, která se vyvážela do řady evropských zemí a městu zaručovala dlouhodobou perspektivu. V druhé polovině 16. století a v 17. století bylo město před vpádem Turků obeháno hradbami a nikdy nebylo dobyto.

V roce 1547 zde byla založena jedna z prvních tiskáren na Slovensku a roku 1776 se město stává sídlem biskupství. V 18. století již byla většina měděných rud v okolí města vytěžena, a proto zde byly založeny manufaktury na sukno a výrobu papíru a vznikla tak zdejší slavná tradice výroby textilu. Ve druhé světové válce se Bánská Bystrica stala centrem Slovenského národního povstání jako protifašistického odboje. Právě zde 29 srpna 1944 místní rozhlasový vysílač ohlásil začátek Slovenského národního povstání, do něhož se aktivně zapojili příslušníci mnoha národů.

Městský hrad v Banské Bystrici

Městský hrad v Banské Bystrici stojí na náměstí Štefana Moyzese. Tento hrad sestává z farního kostela Nanebevzetí Panny Marie, kostela sv. Kříže zvaného Slovenský, bývalé Staré radnice zvané prétorium, Matějova domu a opevnění.

V gotickém farním kostele Nanebevzetí Panny Marie se nachází cenný křídlový oltář sv. Barbory z roku 1509, který je dílem mistra Pavla z Levoče. Za farním kostelem Nanebevzetí Panny Marie stojí další gotický kostel zvaný Slovenský.

S kostelem sousedí pozdně gotický Matějův dům s vysokým štítem, který má v průčelí erb města a erb krále Matyáše Korvína. V Matějově domě má sídlo Sřfedoslovenské muzeum. Najdete zde repliku slovenské chatrče, sbírku středověkých kachlí a starých zbraní a expozici věnovanou historii řemesel. V expozici gotické plastiky a malby se nacházejí hodnotná umělecká díla, unikáty slovenského a evropského významu.

V jihozápadním nároží hradního areálu stojí barkabán a barokní věž a vpravo od barkabánu se nachází samostatně stojící Stará radnice, zvaná prétorium. Je to pozdně gotická stavba s pěknou renesanční arkádovou lodží a její místnosti byly upraveny na výstavní prostory.

Do hradního areálu se vstupuje pozdně gotickou branou a zbytky hradního opevnění se zachovaly v zadní části.

Náměstí Slovenského národního povstání patří k nejkrásnějším na Slovensku. Toto náměstí se spoustou restaurací a kaváren má neobyčejný šarm a zvláštní atmosféru. V horní části náměstí jsou dvě hlavní dominanty. Původně barokní dvouvěžní chrám sv. Františka Xaverského s klasicistní fasádou, který je biskupskou katedrálou a renesanční, barokně upravena Hodinová věž. Tato věž je veřejnosti přístupná a je odtud pěkný pohled na historické jádro města. Před touto věží stojí barokní mariánský sloup a na náměstí najdete rovněž kamennou kašnu s pěkným zvukovým efektem, která je v noci barevně nasvícena.

Na náměstí stojí honosné měšťanské domy včetně výstavního Thurzova domu s atikou a renesanční fasádou se sgrafity. Thurzův dům je sídlem Středoslovenského muzea s expozicemi věnovanými historii a kultuře zdejšího regionu. Můžete si zde rovněž prohlédnout dobový měšťanský nábytek, národopisnou sbírku a expozici věnovanou hornictví. V Zelené síni se nacházejí vzácné gotické nástěnné malby.

Pokud si chcete ještě prohlédnout přírodovědné sbírky Středoslovenského muzea, musíte se vydat do místní části Bánské Bystrice, do Radvaně. V Radvani stojí kaštel, který byl vybudován v 17. století šlechtickým rodem Tihányovců a do dnešní romantické podoby byl přestavěn v 19. století. Můžete si zde prohlédnout nejrůznější živočichy, rostliny, horniny, nerosty a zkameněliny. Jsou zde umístěny expozice věnované přírodě středního Slovenska.

Památník a Muzeum Slovenského národního povstání v Bánské Bystrici

Jihovýchodně od historického jádra města byla v letech 1964 až 1969, podle návrhu architekta Dušana Kuzmy, postavena monumentální budova Památníku Slovenského národního povstání. Architektonicky velmi zajímavá stavba je ve střední části rozdělena. Architekt Dušan Kuzma tak chtěl poukázat na zlom, tragický příběh a boj dvou stran za druhé světové války.

Památník Slovenského národního povstání je sídlem Muzea Slovenského národního povstání v Bánské Bystrici. V muzeu jsou umístěny zajímavé expozice, které se věnují politickým a vojenským dějinám Slovenska v letech 1918 až 1948. Na prostranství okolo tohoto památníku se nachází skanzen s těžkou technikou používanou v bojích Slovenského národního povstání. Jsou zde umístěny tanky, děla, letadla, houfnice, železniční vozy a další vojenská technika československé, německé a sovětské techniky.

9. Z Ružomberoku do Vlkolínce zapsaného do památek UNESCO

Liptov patří mezi nejkrásnější oblasti Slovenska. Je obklopen nejvyššími slovenskými horami a to Vysokými Tatrami, Západními Tatrami a Chočskými vrchy na severu, Nízkými Tatrami na jihu, na západě zase vystupuje pohoří Velká Fatra a na východě se rozkládá Popradská kotlina.

Nejnámější zdejší pochoutkou a specialitou je Liptovská brynza. Brynza dostala název z rumunského slova brânză – sýr. Na Slovensku má brynza dlouhodobou tradici, začala se zde vyrábět již v 15. století. Brynza je vlastně měkký sýr vyráběný z ovčího mléka. Nejlepší brynza se vyrábí přímo na Liptově a Liptovská brynza se vyváží do mnoha států světa, například taky do Ameriky.

Ružomberok

Ružomberok je slovenské město ležící v západní části Liptovské kotliny na soutoku dvou řek, Váhu a Revúce. Již ve 13. století zde stávala tržní osada Raucha, která získala své první městské výsady v roce 1318, a v roce 1340 byl Ružomberok povýšen na město královské.

Na náměstí stojí původně gotický kostel sv. Ondřeje, který byl později renesančně a barokně upraven. Radnice je architektonickým skvostem. Byla postavena koncem 19. století v historizujícím slohu. Před touto radnicí stojí mariánský sloup se sochou Immaculaty z poloviny 19. století. Zdejší náměstí spojuje s dolním městem celkem šest schodišť, která jsou typická pro město Ružomberok.

Liptovské muzeum v Ružomberoku

Liptovské muzeum v Ružomberoku má vlastivědný charakter. Jsou zde umístěny archeologické sbírky, středověké zbraně, rytířské výstroje a expozice věnované cechům a řemeslům na Liptově a sakrálnímu umění. Zajímavé jsou rovněž zdejší geologické sbírky a sbírky botanické, které návštěvníkům přibližují faunu a flóru zdejšího regionu.

Vlkolíneec je zapsaný do památek UNESCO

Na úpatí pohoří Velké Fatry, pod horou Sidorovo 1099 m. n. m., leží malebná obec Vlkolínec. Vlkolínec je dnes součástí města Ružomberoku a byl zapsán do památek UNESCO. Je to jedinečný soubor zachovalých 45 srubových domů s kamennými podezdívkami a šindelovými střechami. Na zemědělské usedlosti navazují terasovitá políčka a horské louky. V obci Vlkolínec se nachází rovněž dřevěná zvonice, srubová studna a zděný kostel Navštívení Panny Marie.

Rolnický dům a dvůr ve Vlkolínci

V Rolnickém domě a dvoře je umístěna vysunutá expozice Liptovského muzea. Návštěvníci si zde mohou prohlédnout vybavení domácnosti a zemědělské nářadí v typické horské dědině na Liptově.

Galerie lidového umění ve Vlkolínci

Galerie lidového umění ve Vlkolínci se nachází v budově bývalé školy, nedaleko kostela Navštívení Panny Marie. Jsou zde umístěny obrazy, fotografie, dřevořezby a různé další předměty související s historií Vlkolínce a životem obyvatel této rázovité horské dědiny.

10. Z Liptovského Mikuláše na Liptovskou Maru a okolní termální koupaliště

Liptovský Mikuláš leží uprostřed Liptovské kotliny na řece Váhu a je obklopen hřebeny Nízkých a Západních Tater a Chočských vrchů.

První písemná zmínka o osadě kolem kostela sv. Mikuláše pochází z roku 1286. V první polovině 14. století dostalo městečko Liptovský Mikuláš právo trhu. Ještě v první polovině 15. století byl kostel sv. Mikuláše opevněn a tak význam městečka s malou pevností ještě vzrostl.

V 17. století se zde rozvíjela řemesla a dochází k nebyvalému rozkvětu města. V roce 1667 se město Liptovský Mikuláš stává dokonce sídlem

Liptovské župy. Liptovský Mikuláš se taky několikrát významně zapsal do slovenských dějin:

V roce 1713 byl v Liptovském Mikuláši odsouzen k trestu smrti slovenský lidový hrdina, legendární zbojník Juraj Jánošík (1688 – 1713). Tento rodák z Terchové bojoval v Rákosziho i císařské armádě a v letech 1711 až 1713 byl vůdcem zbojnické skupiny, která působila na severozápadním Slovensku. V roce 1713 byl v blízkosti města popraven.

V 19. století se Liptovský Mikuláš stává střediskem kulturního, národního a politického života. V roce 1829 zde byla založena první slovenská veřejná knihovna a v roce 1830 zde vzniklo první slovenské ochotnické divadlo. Slovenský evangelický kněz, obrozenecký buditel a básník, Michal Miloslav Hodža v roce 1844 zakládá v Liptovském Mikuláši spolek Tatrín, předchůdce Matice slovenské. V roce 1848 zde byly sepsány Žádosti slovenského národa, které vyjadřovali slovenský revoluční program, a sice zásady řešení národnostní otázky a postavení Slováků v Uhersku. Ve městě se narodil Janko Kráľ, slovenský romantický básník a spisovatel.

Památná je taky manifestace z 1. máje roku 1918, kdy v budově u Černého orla žádali místní dělníci ukončení války a vytvoření společného státu Čechů a Slováků, jednalo se o takzvanou Liptovskomikulášskou rezoluci. Dnes je Liptovský Mikuláš hospodářským, kulturním a taky známým turistickým centrem středního Liptova.

Na náměstí Osvoboditelů stojí gotický kostel sv. Mikuláše s novogotickým hlavním oltářem, gotickými plastikami a gotickými malovanými křídly. V kostele se rovněž nacházejí vzácné gotické oltáře Panny Marie a Svátosti oltářní a rovněž gotická křtitelnice.

Muzeum Janka Kráľa

Muzeum Janka Kráľa má sídlo v renesančním takzvaném Straussovském domě na náměstí Osvoboditelů. Muzeum dokumentuje dějiny města a literární historii regionu. V podzemních prostorách tohoto muzea je umístěna jedinečná expozice známá jako Jánošíkova mučírna. Návštěvníci si zde mohou prohlédnout například historické mučící nástroje.

Synagoga v Liptovském Mikuláši patří mezi největší na Slovensku. Synagoga stojí v Hollého ulici, nedaleko Muzea Janka Kráľa. Je to klasicistní stavba z poloviny 19. století. Synagogu spravuje Muzeum Janka Kráľa a v letních měsících je přístupná veřejnosti. Ve zdejší synagoze se konají nejrůznější kulturní akce.

Liptovské muzeum v budově Černého orla

V historickém domě zvaném Černý orel na ulici 1. máje se nachází vysunutá expozice Liptovského muzea v Ružomberoku. Zdejší zajímavá expozice je zaměřena na dějiny lovectví a rybářství na Liptově, od středověku po současnost. Jsou zde rovněž ukázky lovné zvěře, nejrůznější lovecké potřeby a lovecký salón, který je zařízený dobovým nábytkem.

Slovenské muzeum ochrany přírody a jeskyňářství

Slovenské muzeum ochrany přírody a jeskyňářství má sídlo ve Školské ulici. Můžete se zde například prohlédnout kostru jeskynního lva, jednoho z největších v Evropě, pravěkou kultovou masku a model meteoritu. Muzeum je interaktivní, takže můžete třeba nahlédnout do brlohu medvěda a poslechnout si zpěv ptáků a vytí vlka. Seznámíte se taky s včelařstvím, rybářstvím a chovem ovcí.

V jeskyňářské expozici, v podzemních prostorách budovy, se návštěvníci seznámí se vznikem a vývojem jeskyní, jeskynní výzdobou, archeologickými nálezy a historickými zajímavostmi. Návštěvníci mohou rovněž vystoupit na rozhlednu muzea, ze které je pěkný pohled na město, na Nízke a Západní Tatry, Chočské vrchy a Velkou Fatru.

Kaštel Vranovo v Palúdzke

V místní části Liptovského Mikuláše v Palúdzke na náměstí Míru stojí kaštel Vranovo, který byl původně menší gotickou pevností s vodním příkopem. Později byl kaštel renesančně přestavěn. Právě v tomto kaštelu byl v roce 1713 vězněn legendární zbojník a lidový hrdina Juraj Jánošík. Kaštel je dnes soukromým majetkem a veřejnosti není přístupný.

Dřevěný artikulární evangelický kostel ve Svätém Kríži

V Palúdzke stával rovněž dřevěný artikulární evangelický kostel. Poněvadž se však dostal do zátopové oblasti přehrady Liptovská Mara, byl v letech 1974 až 1982 rozebrán a znovu postaven 5 km jižně u obce Svätý Kríž. Tento

vezácný kostel je jednou z největších dřevěných sakrálních staveb ve střední Evropě.

Dřevěný kostel nechal v roce 1774 postavit tesařský mistr Jozef Lang, který bez použití projektů vytvořil za pouhých osm měsíců ojedinělé architektonické dílo. Přitom zcela dodržoval jednu z podmínek takzvané šoproňské artikuly, která nedovolovala na stavby použít materiál z kovu.

Přehrada Liptovská Mara

Vodní nádrž Liptovská Mara byla postavena na řece Váhu v letech 1970 až 1975. S rozlohou 21,6 kilometrů čtverečních se rozprostírá západně od Liptovského Mikuláše. Pod hladinou přehradního jezera zmizelo kompletně 8 liptovských vesnic a 2 částečně. Po jedné z nich, Liptovské Mare, dostala vodní nádrž své jméno. Nejhodnotnější stavby ze zatopených obcí byly přeneseny do Muzea Liptovské dědiny v Pribylíně. K rekreačním účelům se využívá severní břeh přehrady Liptovská Mara v okolí obce Liptovského Trnovce. Mnoho návštěvníků a turistů však láká nedaleký Aquapark Tatralandia.

Aquapark Tatralandia

Aquapark Tatralandia je největším aquaparkem ve střední Evropě a zároveň jediným, kde si můžete taky zsurfovát. Aquapark se nachází v pěkném prostředí pod Vysokými Tatrami, asi jen 2 km západně od Liptovského Mikuláše. Návštěvníkům je zde k dispozici celkem čtrnáct bazénů, některé jsou kryté, ale většina bazénů je venkovních, mezi nimi jsou taky dětské bazény a brouzdaliště. Bazény jsou napájeny termální vodou o teplotě 26 až 38 stupňů Celsia, která má blahodárný vliv na pohybové a dýchací ústrojí. Je zde rovněž wellness centrum, 26 tobogánů a skluzavek a vodní fotbal. Z dalších vodních atrakcí je mezi dětmi velmi oblíbený krytý komplex Ostrova pirátů z Karibiku s pirátským pokladem. Jsou zde rovněž travnaté pláže, občerstvení a parkoviště.

Babyland

Jen několik kilometrů západně od Aquaparku Tatralandia v obci Liptovské Sielnici stojí, nedaleko přehrady Liptovské Mary, hotel Villa Betula. V jeho areálu se nachází největší dětské hřiště na Liptově a dětská zábavní hala

Babyland. Na několika hektarech najdete šlapací motokáry, trampolíny, nafukovací hrady, prolézačky, indiánské teepee, lezeckou stěnu a vodotrysky. Děti tu mohou krmit králíky a slepice nebo se mohou v jízdárně projet na koních. V případě nepříznivého počasí se s dětmi jenom přesunete do obří zábavní haly.

Aquapark Gino Paradise Bešeňová

Na západním břehu přehrady Liptovské Mary se nachází Aquapark Gino Paradise Bešeňová. Zdejší termální voda má příznivé účinky na pohybové ústrojí a ženské problémy. V areálu Aquaparku v Bešeňové je celkem 18 venkovních bazénů, dětských bazénů a brouzdališť, z nichž část je napájena termální vodou o teplotě 26 až 38 stupňů Celsia. Je zde rovněž wellness centrum. Děti se vyřadí na 30 m vysoké věži s tobogány a při raftování na divoké řece. Pro nejmenší tu dětský bazén s hradem, skluzavkami, minitobogánem, vodními děly a střičkačkami. Je zde rovněž občerstvení a parkoviště.

Lázně Lúčky

Lázně Lúčky jsou zaměřené na léčení nemocí pohybového ústrojí a gynekologických onemocnění. K lázeňským procedurám se v Lúčkách využívá především termální voda a rašelina. Svoji roli zde hraje rovněž čisté horské prostředí, neboť lázně leží v nadmořské výšce 621 m. Při návštěvě lázeňského městečka se nezapomeňte podívat na působivý kaskádový vodopád na travertinové skalní stěně, který se nachází přímo v obci.

Aqua – vital Park Lúčky

Velkou atrakcí zdejších lázní je Aqua – vital Park, který nabízí návštěvníkům několik bazénů s vodními atrakcemi. Venku můžete střídat sedací bazén s 38 stupňů Celsia teplou termální vodou a klasický rekreační bazén, který je napájen termální vodou o teplotě 28 stupňů Celsia s vířivkami, masážními tryskami a chrličí vody. Ve vitálním světě je krytý bazén napájený termální vodou a s římskými lázněmi.

11. Z Liptovského Jána do Demänovské ledové jeskyně a Demänovské jeskyně Slobody

---

Liptovský Ján je velmi malebná slovenská obec. V obci stojí gotický kostel sv. Jana Křtitele a více než 20 zemanských kaštelů a kurií, které jsou většinou přestavěny na obytné budovy. V Liptovském Jáně najdete řadu stavení lidové architektury a mnoho rekreačních zařízení.

Svätojánské muzeum v Liptovském Jáně

Svätojánské muzeum v Liptovském Jáně má sídlo v kulturním domě. Jsou zde umístěny zajímavé expozice věnované historii obce, Slovenskému národnímu povstání a druhé světové válce.

Termální koupaliště v Liptovském Jáně

V termálním koupališti v Liptovském Jáně se nachází venkovní plavecký bazén, relaxační bazén, dětský bazén a bazén s fontánkou. Bazény jsou napájeny termální vodou o teplotě 26 až 28 stupňů Celsia, která příznivě působí na pohybové ústrojí a kožní onemocnění. Je zde rovněž minigolf a hřiště na plážový volejbal. Areál termálního koupaliště je součástí hotelu SOREA. V tomto hotelu se nachází krytý bazén, který je rovněž napájen termální vodou.

Podzemní říše Aghartha

Podzemní říše Aghartha najdete v Liptovském Jáně. Podzemní chodby a jeskyně spojují navzájem světy lidí a skřítků a tvoří pohádkovou říši. Medvědí štola, Svatá Barborka, netopýří Stanišovská jeskyně, mincovna v podzemí v Liptovském Jáně a Permoníkovo tvoří vchody do bájně říše Aghartha. Tato nevšední turistická atrakce se bude vašim dětem dozajista líbit.

Přírodní vířivku zvanou kádě najdete kousek od vchodu do Podzemní říše Aghartha. Stačí sejít po cestě vedoucí od podzemní mincovny a po dvou stech

metrech dojdete k přírodnímu jezírku s neustále bublajícím termálním pramenem. Kádě, tato přírodní termální vířivka, je mezi lidmi velmi oblíbená. U přírodního jezírka se nachází pramen Teplica, ze kterého na povrch vyvěrá pitná minerální voda.

Liptovský Ján je rovněž východiskem do krasové Jánské doliny, kterou můžete vystoupit do horského prostředí Nízkých Tater v masivech Ďumbieru 2043 m. n. m., Ohniště 1538 m. n. m. a Králové hoře 1752 m. n. m.

Demänovská dolina

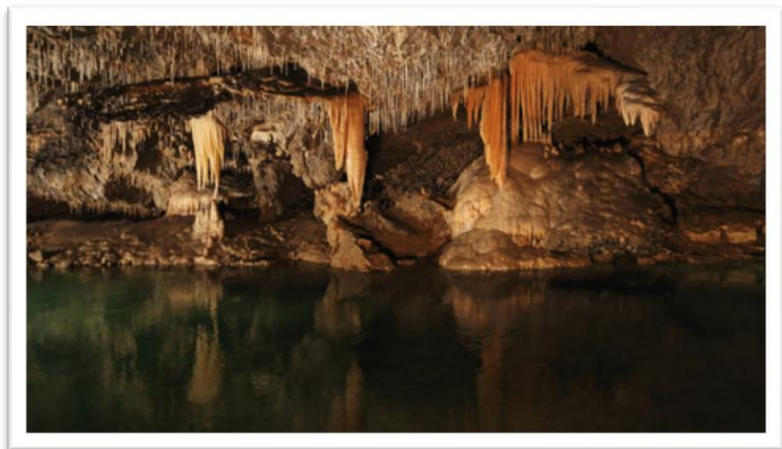
Patnáct kilometrů dlouhé údolí je lemováno vrcholy Nízkých Tater, například Ďumbierem, Chopkom a Královou hořou. Na úpatí kopců leží rázovité horské vesnice jako Pavčina Lehota, Laziska a Svätý Kríž. Ve svazích doliny se skrývá obrovský demänovský jeskynní systém, vytvořený podzemní říčkou Demänovkou. S více než 30 km prozkoumaných jeskynních chodeb je největší na Slovensku. Jsou zde taky dvě veřejnosti přístupné jeskyně, Demänovská ledová jeskyně a Demänovská jeskyně Slobody.

Demänovská ledová jeskyně

Demänovská ledová jeskyně se nachází v Liptovském krasu, na severní straně Nízkých Tater, a vznikla působením podzemní říčky Demänovky. Jeskyně je dlouhá 1975 m a prohlídkový okruh měří 650 m. V jeskyni byly taky nalezeny kosti medvěda jeskynního. V horní části jeskyně je klasická sintrová výzdoba a krápníky, ledová výzdoba se vyskytuje ve spodní části jeskyně. V jeskyni je pořádně chladno, takže se nezapomeňte dobře obléci a vzít si pevnou obuv.

V jeskyni je Velký Dóm, Belúv Dóm, Halaštův Dóm, Černá galerie a Hurbanův Dóm. V jeskyni vane chlad a led pod nohama i ledové sloupy se třpytí chladným jasem, je to prostě ledová krása.

Demänovská jeskyně Slobody

Demänovská jeskyně Slobody se nachází rovněž v Liptovském krasu a vznikla taky působením podzemní říčky Demänovky. Právě díky své mimořádně bohaté krápníkové výzdobě bývá považována za jednu z nejkrásnějších jeskyní v Evropě.

Jeskyně měří 8126 m a jsou v ní dva prohlídkové okruhy. Tradiční okruh měří 1150 m a Velký okruh má délku 2150 m. V Tradičním okruhu uvidíte podzemní říčku Demänovku, sintrovou výzdobu a krasové jezírka, ve Velkém okruhu pak navíc Velký Dóm, Růžovou síň a Královu galerii.

V jeskyni je například Hluboký Dóm, Jánošíkův Dóm, mohutné sintrové vodopády, sintrové lekníny a taky houbovité, korálovité a hroznovité sintrové útvary. Ve Velkém okruhu je pozoruhodný Velký Dóm se sněhobílou sintrovou výzdobou. Dále pak Růžová síň a Lekninovým jezírkem a Rokokovými panenkami a Králova galerie s Růžovou vázou a Zlatým jezírkem.

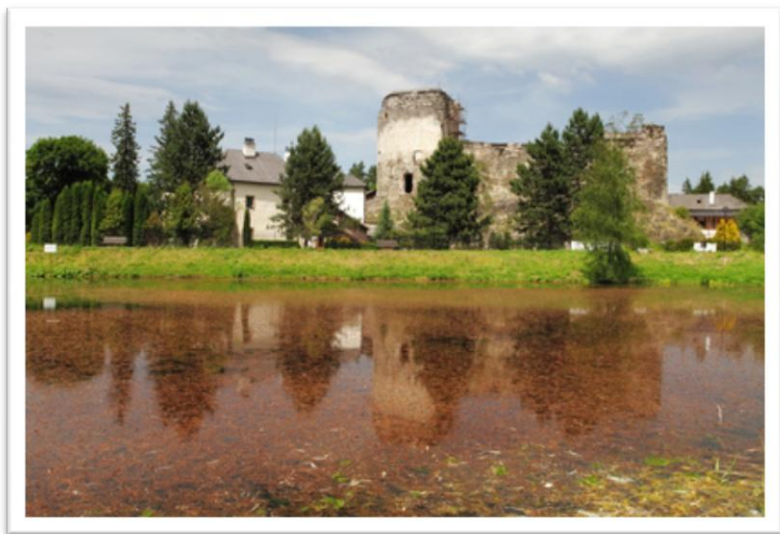
12. Z hradu v Liptovském Hrádku do skanzenu v Pribylině

Liptovský hrádek leží na soutoku řek Váhu a Belé. Již počátkem 14. století zde stávala osada Belsko a v první polovině 14. století tu byl postaven gotický vodní hrad, který střežil důležité obchodní cesty.

Město zde vzniklo až počátkem 18. století na místě skladiště a přístaviště vorů přepravujících dole po Váhu dřevo, sůl, bryznu a měděné a železné rudy. Koncem 18. století se však měděné a železné rudy vytěžené v okolních horách již neodvážely, ale tavily se v místním hamru.

Hrad Liptovský Hrádok

Gotický hrad Liptovský Hrádok byl postavený v první polovině 14. století na malé vápencové skále. Hrad byl obklopen vodním příkopem, ze kterého vzniklo dnešní jezírko. Tento hrad střežil důležitou křižovátku cest, a to Spišské cesty a Jantarové stezky. V 17. století byl hrad renesančně přestavěn a byl k němu rovněž přistavěn renesanční kaštel. V roce 1803 však hrad vyhořel a postupně se stal zříceninou. Byl opravený pouze renesanční kaštel.

Hrad Liptovský Hrádok je dnes mohutnou zříceninou s jednou větší a jednou menší věží. Na hradě se provádí postupná rekonstrukce. V renesančním kaštele byl zřízen luxusní hotel. Na hradě se můžete seznámit se způsobem života středověké šlechty.

U hradního jezírka, na menší skále, stojí půvabná barokní kaplička sv. Jana Křtitele se sochou tohoto světce. Nedaleko hradu se zvedá přírodní Bradlo Skalka, ke kterému vede lesní cestička. Jeho vrchol je upraven jako vyhlídková plošina, na které se hrdě tyčí cyrilometodějský dvouramenný kříž. Je odtud hezký pohled na město Liptovský Hrádok. Na zábradlí vyhlídkové plošiny se nachází orientační panoramatická tabule s názvy hor, včetně údajů o jejich nadmořských výškách, které můžete z vyhlídkové plošiny spatřit. Jsou to hory v Západních a Vysokých Tatrách.

Národopisné muzeum v Liptovském Hrádku

Národopisné muzeum v Liptovském Hrádku má sídlo v Partyzánské ulici. Je zde například umístěna expozice věnována historické solní cestě a modrotisku na Liptově. Je zde taky vystaven dobový historický nábytek z 18. a 19. století a bohatá sbírka loveckých trofejí.

Na Slovensku má velkou tradici chov ovcí. V podkroví muzea byla tedy umístěna zajímavá ovčácká expozice, ve které se návštěvníci seznámí se způsobem chovu ovcí na Slovensku. Jsou zde vystaveny dřevěné salašnické stavby a užitkové předměty na zpracování ovčího mléka. Dále jsou zde vystaveny oděvy a charakteristické oděvní doplňky pastevců ovcí z několika slovenských regionů. Zajímavé jsou rovněž lidové umělecké předměty vyráběné na salaších.

Arboretum v Liptovském Hrádku

Arboretum v Liptovském Hrádku je nejvýše položeným arboretum ve střední Evropě. Jsou zde listnaté a jehličnaté stromy z Evropy, Asie a severní Ameriky.

Muzeum Liptovské dědiny v Pribylině

Muzeum v přírodě v Pribylině bylo vybudováno v souvislosti s postavením vodního díla Liptovská Mara, v zájmu záchrany nejcennějších movitých

a nemovitých památek ze zatopených Liptovských obcí. Skanzen v Pribylině je velmi zajímavý, má totiž vlastně charakter zemědělsko – řemeslnického městečka. V domcích ve zdejším skanzenu jsou umístěny expozice dokumentující způsob života různých sociálních vrstev vesnického obyvatelstva a obyvatelstva malého městečka na Liptově z konce 19. a počátku 20. století. Jsou zde například skromné domky vesnické chudiny, ale taky zemědělské usedlosti a statky středních a bohatých rolníků. Najdete zde rovněž domky řemeslníků a výstavné obydlí obecního rychtáře.

Goticko – renesanční kaštel z Pařízovců je nejstarším zachovaným zemanským sídlem na Liptově. Můžete si zde prohlédnout rytířský sál, jídelnu, hudební, žlutý a lovecký salon. Vzácnou památkou je gotický kostel z Liptovské Mary. V kostele jsou originální středověké nástěnné malby. Neobyčejně zajímavým exponátem je jednotřídní vesnická škola s bytem učitele z Valaské Dubové. Ve třídě se nachází základní mobiliář a školní pomůcky z první poloviny 20. století.

Ve skanzenu se chovají hospodářská zvířata, slepice, ovce a kozy a děti se mohou svést na huculských koních. Můžete zde rovněž spatřit ukázky tradičních liptovských řemesel, například tkání látek, práci se dřevem a pletení košíků.

Povážská lesní železnice ve skanzenu v Pribylině je zatím statickou expozicí a nachází se v horní části areálu. Tato železnice původně spojovala Liptovský Hrádok s dolinami Čierného Váhu. Lesní železnice sice již není v provozu, ale právě ve zdejším skanzenu má být znovu vybudována zhruba 1 km dlouhá železniční trať. Zatím jsou zde umístěny historické železniční vozy, lokomotivy a další zařízení z původní lesní železnice. Skanzen v Pribylině se tak stal velkou atrakcí pro rodiny s dětmi.

13. Z Brezna do Bystrianské jeskyně

Město Brezno je centrem Horehroní. Brezno leží na řece Hronu v Horehronské kotlině, pod Královou hořou v Nízkých Tatrách. První písemná zmínka o Brezne pochází z roku 1265. V centru města je velké Štefánikovo náměstí s mnoha historickými budovami. Na náměstí volně stojí klasicistní zvonice a barokní kostel Nanebevzetí Panny Marie. V sousedství kostela se nachází novobarokní radnice, která je sídlem Horehronského muzea.

Horehronské muzeum

Horehronské muzeum má sídlo v historické novobarokní budově radnice na Štefánikově náměstí a v renesančním měšťanském domě, který stojí rovněž na Štefánikově náměstí.

V budově muzea v historické radnici na Štefánikově náměstí je umístěna expozice o životě a kultuře lidu na Horehroní. Návštěvníci se zde mohou například seznámit s pasteveckým způsobem života, zemědělstvím, zpracováním dřeva, výrobou textilu a lidovým oděvem na Horehroní. Je zde taky zajímavá expozice věnována některým řemeslům, například barvířství, bednářství a tkalcovství. V muzeu se rovněž konají pravidelné výstavy zejména výtvarného umění.

V měšťanském domě na Štefánikově náměstí se nachází historická expozice Brezno v proměnách času, která návštěvníkům přiblíží dějiny města od jeho vzniku až do roku 1918, kdy vzniklo Československo.

Bystrianská jeskyně

Bystrianskou jeskyni najdete v Nízkých Tatrách, na jižním okraji obce Bystré, jen několik kilometrů jižně od Brezna. Tato jeskyně vznikla působením podzemní říčky Bystrianky. Jeskyně měří 2637 m a prohlídková trasa je dlouhá 545 m. V jeskyni s klikatými chodbami je velmi pěkná sintrová žlutá výzdoba v podobě závěsů, vodopádů a padog. Ve Spodní partyzánské síni se léčí nemoci dýchacích cest, jedná se o takzvanou speleoterapii. V jeskyni je pěkný prostor nazývaný Klenotnice, ve kterém můžete spatřit rovněž sintrové závěsy, stalaktity a Malou padogu.

Čierný Balog

Čierný Balog je rázovitá horská obec v údolí Čierneho Hronu ve Veporských vrších ve Slovenském rudohoří, asi 9 km jižně od města Brezna. Dominantou obce je kostel Nanebevzetí Panny Marie. Hlavní turistickou atrakcí Čierneho Balogu a jeho okolí je Čiernohorská lesní železnice.

Čiernohorská lesní železnice

Čiernohorská lesní železnice je železniční trať ve Slovenském rudohoří, která se v současné době provozuje na trati Chvatimy – Hronec – Čierný Balog – Vydrovo a měří celkem 14 km.

Tato úzkokolejná železnice v údolí Čierného Hronu byla postavena v roce 1909. Železniční trať z Hronce do Čierného Balogu měla několik odboček do zdejších údolí a měřila 132 km. Byla to nejdelší lesní železnice na Slovensku. Provoz celé trati byl ukončen v roce 1982 a současný zprovozněný úsek měří 14 km. Lesní železnice je velkou atrakcí pro turisty a jezdí na ní historické motorové a parní lokomotivy s historickými vozy. Letní vyhlídkové vagóny umocňují přímý zážitek z jízdy a překrásné okolní přírody.

Lesní skanzen ve Vydrovské dolině

Čiernohorská lesní železnice vás doveze až k lesnickému skanzenu ve Vydrově. Jsou zde zajímavé expozice o pěstování a ochraně lesa, zpracování dřeva a práci lesníků a lesních dělníků. Dozvíte se, jak vypadá lesní škola a taky něco o strašidlech ze slovenských lesů. Zdejší působivé dřevěné sochy jsou umístěny v pěkném prostředí horských lesů.

14. Z Revúce na hrad Muráň

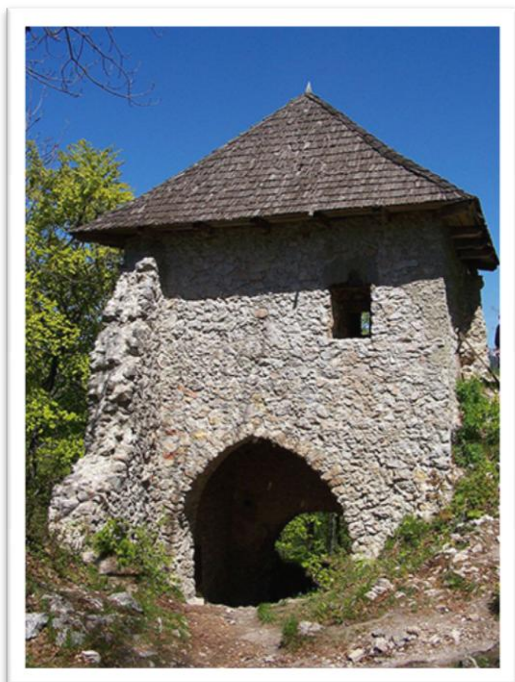
Město Revúca leží ve Slovenském rudohoří a první písemná zmínka o tomto městě pochází z roku 1357. V roce 1556 bylo město zpustošeno nájezdy Turků. Město se nejvíce proslavilo výrobou a zpracováním železa. Již v 16. století tu pracovalo 8 tavicích hutí a 7 hamrů. Nejvíce železa se zde vyrobilo v 19. století.

V druhé polovině 19. století se Revúca stala důležitým centrem slovenského národního a kulturního života. V roce 1862 bylo v Revúci založené Slovenské evangelické gymnázium. Byla to první slovenská střední škola, na které se ve všech předmětech vyučovalo a maturovalo ve slovenském jazyce. Dominantou města je gotický kostel sv. Vavřince.

Muzeum Prvního slovenského gymnázia

Muzeum Prvního slovenského gymnázia má sídlo právě v historické budově tohoto gymnázia v Muránské ulici. Návštěvníci se zde seznámí s historií města Revúce. Dále si mohou například prohlédnout dobově zařízenou školní třídu, staré lavice, tabule, katedru, historický školní nábytek, školní učebnice, rukopisy a matriku muzea. Zajímavá je rovněž zdejší expozice Černé kuchyně, která nám připomíná způsob stravování na Prvním slovenském gymnáziu.

Hrad Muráň

Hrad Muráň stojí na zalesněném kopci 935 m. n. m. na Muránské planině ve Slovenském rudohoří a patří mezi nejvýše položené hrady na Slovensku. K hradu se dostanete z obce Muráň po červeně značené turistické cestě.

Královský hrad Muráň byl postaven ve 13. století k ochraně významné obchodní cesty vedoucí z Gemeru do Liptova a Zvolena. V polovině 15. století byl hrad dobyt vojsky Jana Jiskry z Brandýsa a pak byl znovu důkladně opevněn. V roce 1529 se hradu zmocnil loupeživý rytíř Matej Bašo, který odtud podnikal své loupeživé výpravy do širokého okolí. V 17. století další vlastník hradu, šlechtic František Wesselényi, odtud vedl odboj proti císaři a tak hrad v roce 1670 obsadilo císařské vojsko. V 18. století hrad dvakrát vyhořel a stal se zříceninou.

Z hradu se nejlépe zachovala gotická vstupní věž, která byla znovu zastřešena. Jsou zde i menší zbytky hradních paláců, hospodářských budov

a hradeb. Z hradu je pěkný výhled na obec Muráň a krásné zalesněné hory Slovenského rudohoří a Muránské planiny.

15. Z kašтеля v Jelšavě do Ochtinské aragonitové jeskyně

Město Jelšava leží na rozhraní Slovenského rudohoří a Slovenského krasu. Je to město s bohatou hornickou a železářskou tradicí. Již počátkem 14. století se Jelšava stala královskou osadou, v jejíž okolí se těžila a zpracovávala železná ruda. V druhé polovině 14. století byla již Jelšava městem a stala se důležitým obchodním centrem a dodavatelem železa v Uhersku.

Na náměstí Republiky stojí rokoková radnice a klasicistní dvouvěžní kostel sv. Petra a sv. Pavla. Nedaleko tohoto náměstí najdete rovněž klasicistní evangelický kostel s mohutnou věží.

Městské muzeum v Jelšavě

Městské muzeum v Jelšavě má sídlo v historickém měšťanském domě na náměstí Republiky. V muzeu jsou umístěny historické, etnografické a numismatické sbírky.

Kaštel Koháryovců v Jelšavě

Kaštel Koháryovců v Jelšavě stojí na náměstí Republiky. Tento kaštel nechal na konci 18. století postavit v klasicistním stylu šlechtic Andrej Koháry. Klasicistní kaštel byl přistavěn ke starší renesanční stavbě. V renesanční části kaštela se zachovala tři křídla s věžemi, střílnami a renesančními okny. Nádvoří kaštela je zdobeno arkádami. V kašteli se rovněž zachovala alegorická malba ve slavnostní síni. Kaštel sice značně zchátral, ale v současné době již pobíhá nákladná rekonstrukce tohoto kaštela.

Šivetice

Šivetice leží asi 6 km jihovýchodně od Jelšan. Je to rázovitá obec se zděnou lidovou architekturou a klasicistním evangelickým kostelem z konce 18. století. Na návrší na místním hřbitově stojí románská rotunda sv. Markéty s typickým románským vnějším obvodovým členěním. Je to největší románská rotunda na Slovensku a ve střední Evropě. Nejstarší část zdejší rotundy představuje triumfální oblouk z 13. století, na který navazuje apsida. Na místě dnes už neexistující lodi byl v 18. století dostavěn půlkruhový prostor, takže stavba dostala kompletní kruhový tvar. V rotundě jsou vzácné románské a gotické nástěnné malby.

Ochtinská aragonitová jeskyně

Ochtinská aragonitová jeskyně se nachází ve Slovenském rudohoří, v Revúcké vrchovině. Aragonitových jeskyní je v Evropě jen několik a jedna z nich se nachází právě na Slovensku. Jeskyně měří 585 m a její prohlídková

trasa je dlouhá 300 m. Zdejší jeskyně má zcela unikátní výzdobu. Modré vápence jeskyně jsou zdobeny bílými trsy a košíčky aragonitu. Kontrast mezi modrou a bílou barvou je velmi efektní a působivý. Zcela nevšední aragonitovou výzdobu můžete spatřit ve Vstupní síni, Čarovné chodbě, Mléčné cestě, Oválné chodbě, Hlubokém Dómě, Hvězdné síni a Mramorové síni. Ochtinská aragonitová jeskyně je jednou z jeskyní, která je zapsána do světového přírodního dědictví UNESCO.

16. Z Rimavské Soboty na hrad Hajnáčka

Rimavská Sobota leží na řece Rimavě v Rimavské kotlině. Severně od města se zvedá Revúcká vrchovina a jižně od města se nachází Cerová vrchovina.

Středověká osada v údolí řeky Rimavy byla v roce 1278 povýšena na město. V polovině 15. století Rimavskou Sobotu na několik let ovládala vojska Jana Jiskry z Brandýsa a v 16. století byla řadu let v područí osmanské říše. V 19. století se Rimavská Sobota stala kulturním a obchodním centrem Gemerského regionu.

Hlavní náměstí bylo nákladně zrekonstruováno. Na náměstí stojí volně barokně – klasicistní kostel sv. Jana Křtitele a nedaleko od něj se nachází zakonzervované základy starší sakrální stavby, které byly objeveny při rekonstrukci náměstí. Na tomto náměstí najdete rovněž klasicistní radnici a evangelický kostel, který je barokně – klasicistní stavbou.

Gemersko – malohontské muzeum v Rimavské Sobotě

Gemersko – malohontské muzeum v Rimavské Sobotě má sídlo na náměstí Mihálya Tompu. Jsou zde umístěna archeologická expozice a expozice věnovaná lidové kultuře Gemera – Malohontu, která je zaměřena zejména na lidové hrnčířství. Návštěvníci si mohou dále prohlédnout expozici protifašistického odboje Gemera – Malohontu, nebo expozici věnovanou historii výtvarného umění.

Pohádková ves Drienčany

Drienčany jsou malou obcí, ležící přibližně 17 km severovýchodně od Rimavské Soboty. V obci na návrší stojí renesanční evangelický kostel s krytým schodištěm, dřevěným kazetovým stropem a renesanční zvonici. V 19. století v Drienčanech po dobu 24 let jako kněz působil významný slovenský spisovatel, folklorista a pohádkář Pavel Dobšinský a tato malá obec je taky místem jeho posledního odpočinku. Právě na počest tohoto významného slovenského pohádkáře dostala obec pohádkový charakter. Najdete zde totiž zcela nevšední sluneční hodiny, které potěší zejména děti. Jsou na nich umístěny dřevěné sochy ze slovenských a jiných pohádek, například Janko Hraško, černokněžník Janko a Marienka, Jeníček a Mařenka a Zlatovláska.

Kraskovo

Jen několik kilometrů západně od Drienčan leží obec Kraskovo, kterou by měli navštívit zejména milovníci umění. Na zdejším hřbitově stojí gotický, dnes již evangelický kostel ze 13. století. V 15. století byl zdejší kostel obehnan ochrannou zdí a v 17. století byla u kostela postavena renesanční dřevěná zvonice. V kostele se nachází krásný malovaný kazetový strop. V kostele jsou taky velmi cenné gotické malby. Jsou zde znázorněni světcí, Panna Maria a Ježíšek. Zajímavé je taky podání legendy o sv. Ladislavovi se svérázným

vyobrazením velbloudů. Kde by taky mohl zdejší středověký malíř spatřit živého velblouda? Tak namaloval velbloudy podle vlastní představy. Zdejší gotické fresky patří k nejcennějším nástěnným malbám na Slovensku.

Hrad Hajnáčka

Hrad Hajnáčka stojí na čedičovém kopci bývalé sopky 300 m. n. m. v Cerové vrchovině nad obcí Hajnáčka, nedaleko maďarských hranic. K hradu se dostanete z obce Hajnáčka po zeleně značené turistické cestě.

Hrad byl postaven již v roce 1242 na obranu proti Tatarům. Tento hrad patřil mezi skalní hrady a při jeho stavbě byly důmyslně využívány zdejší skály k zesílení jeho opevnění. V průběhu dalších staletí byl hrad několikrát přestavěn a důkladně opevněn. V roce 1545 byl hrad dobyt Turky, kteří zde pobývali jeden rok. Pak hrad sloužil jako významná pevnost proti dalším tureckým vpádům. Přesto se však v roce 1645 podařilo Turkům znovu hrad dobýt a tentokrát na něm pobývali čtyři roky. V roce 1703 hrad vyhořel a stal se zříceninou.

Z hradu Hajnáčka se zachovaly pouze nepatrné zbytky hradního paláce, bašty a hradeb, které doslova splývají s okolními čedičovými skálami. Najdete zde taky schody vytesané ve skále a jednu hradní místnost rovněž vytesanou ve skále. Zřícenina hradu díky značné členitosti terénu není zrovna moc dobře přístupná, a proto zde musíte zachovávat zvýšenou opatrnost. Z hradu je pěkný pohled na obec Hajnáčku a kopce Cerové vrchovině.

17. Z Lučence na hrad Divín

Město Lučenec leží v Lučenecké dolině a je obchodním a kulturním centrem historického regionu Novohradsko. První písemná zmínka o Lučenci pochází z roku 1247. V roce 1451 je Lučenec připomínán již jako městečko.

Lučenec má pohnutou historii. V roce 1453 se u Lučence odehrála velká bitva, ve které bratřiči Jana Jiskry z Brandýsa porazili vojska Jana Hunyadyho. Náš známý spisovatel Alois Jirásek právě podle této bitvy pojmenoval jednu z knih historické trilogie Bratrstvo. Před touto bitvou Jiskrovi bratřiči Lučenec vypálili. V roce 1622 Lučenec znovu vypálilo vojsko Gabriela Bethlena. Ještě jednou byl Lučenec vypálen, a to v roce 1849 vojskem generála Grabbena.

Je tedy zřejmé, že se ve městě nezachovalo mnoho historických památek, ale přece zde však nějaké jsou. Ve městě stojí klasicistní kostel Navštívení Panny Marie, novoklasicistní evangelický kostel a secesní synagoga. Najdete zde rovněž zajímavý soubor secesních domů.

Novohradské muzeum a galerie

Novohradské muzeum a galerie má sídlo na Kubínyho náměstí. Jsou zde umístěny například archeologické a historické expozice. Jsou zde pěkné sbírky lidové keramiky, smaltu a historického skla, dokumentující dominantní výrobní odvětví regionu Novohradsko. V galerii jsou umístěny zejména výtvarná díla umělců působících v Lučenci a jeho okolí. Muzeum má rovněž bohatou sbírku současné keramiky.

Mořské koupaliště, wellness a spa Miraj rezort Lučenec

V areálu Mořského koupaliště v Lučenci se nachází bazén se slanou mořskou vodou, masážní trysky a vodopády a bazén pro děti. Je zde rovněž pláž s mořským pískem a palmami. V kryté části areálu se nachází wellness a spa, bazén a dětský bazén se slanou mořskou vodou. Je zde rovněž občerstvení a parkoviště.

Hrad Divín

Jen přibližně 10 km severozápadně od města Lučence stojí na mírném zalesněném návrší 305 m. n. m., nedaleko přehrady Ružiná, hrad Divín. K hradu se dostanete krátkým výstupem z obce Divín.

Hrad byl postaven koncem 13. století a jeho význam jako strategické pevnosti stoupl v polovině 16. století, kdy nedaleký hrad ve Filakově obsadili Turci. Hrad Divín byl sice důkladně opevněn, ale již v roce 1577 se po urputném boji stal kořistí osmanského vojska. Turci na hradě pobývali až do roku 1593, kdy jej dobylo císařské vojsko. V druhé polovině 17. století zase z hradu loupeživý rytíř Imrich Balass podnikal loupeživé výpravy do okolí, a proto tento hrad císařské vojsko znovu dobylo a pobořilo. Hrad pak již nebyl opraven a zůstal v rozvalinách.

Z hradu se částečně zachovala vstupní věž, dále pak hradní palác, hospodářské a ubytovací budovy pro posádku, bašty a hradby.

18. Z Fil'akovského hradu na hrad Somošku

Město Fil'akovo leží v Cerové vrchovině a vyvinulo se z podhradí Fil'akovského hradu. Na město bylo Fil'akovo povýšeno v roce 1423. Ve městě stojí barokní kostel Nanebevzetí Panny Marie s barokním františkánským klášterem a taky secesní radnice. Chloubou města je však Fil'akovský hrad.

Hrad Fil'akovo

Fil'akovský hrad stojí na nízkém pahorku 220 m. n. m., který je bývalou sopkou, uprostřed města Fil'akovo, nedaleko hranic s Maďarskem.

Královský hrad Fil'akovo byl založen v polovině 13. století. V roce 1551 šlechtický rod Bebeků hrad přestavěl na mohutnou protitureckou pevnost. K hornímu hradu byl přistavěn ještě dolní hrad s mohutnou Bebekovou věží. Turci však již tři roky nato hrad dobyli a zřídili si na něm sídlo nového sandžaku, správního střediska, ze kterého ovládali značnou část jižního Slovenska. Teprve v roce 1593 dobylo císařské vojsko tento hrad zase zpět. V roce 1682 po urputných bojích hrad obsadilo za pomoci Turků povstalecké

Thökölyho vojsko. Tento hrad byl zapálen a pak již nebyl znovu opraven a stal se zříceninou.

Mohutná zřícenina tohoto hradu je výraznou dominantou města Filakova. Zachovala se část věže, hradního paláce, studna s cisternou, část hospodářských budov, hradeb a kruhové bašty.

Hradní muzeum

Bebekova věž na dolním hradu byla zrekonstruována a zastřešena a bylo v ní zřízeno Hradní muzeum. V expozici pod názvem Staletí Filakovského hradu se návštěvníci seznámí s historií města a hradu od první písemné zmínky až po rok 1682, kdy byl hrad pobořen. V Hradním muzeu se rovněž konají krátkodobé výstavy. Z hradní věže je pěkný pohled na město Filakovo. Na severu pak uvidíte Jihoslovenskou kotlinu, na jihu zase pahorky Cerové vrchoviny.

Městské vlastivědné muzeum

Městské vlastivědné muzeum má sídlo na Hlavní ulici v domě zvaném Vigadó a spravuje ho Hradní muzeum. Ve vlastivědném muzeu je umístěna expozice věnovaná dějinám města Filakova po zničení hradu v roce 1682. Je zde umístěna rovněž pěkná sbírka smaltovaných výrobků. V galerii tohoto muzea se konají výstavy zejména výtvarného umění.

Hrad Šomoška

Hrad Šomoška stojí v Cerové vrchovině na čedičovém kopci 485 m. n. m., přibližně 10 km od města Filákova u hranic s Maďarskem. Je to však málo známý a přitom tak malebný hrad, postavený na nevšedním trojúhelníkovém půdorysu. K hradu se dostanete po zeleně značené turistické cestě z obce Šiatorské Bukovinky.

Kamenný vodopád

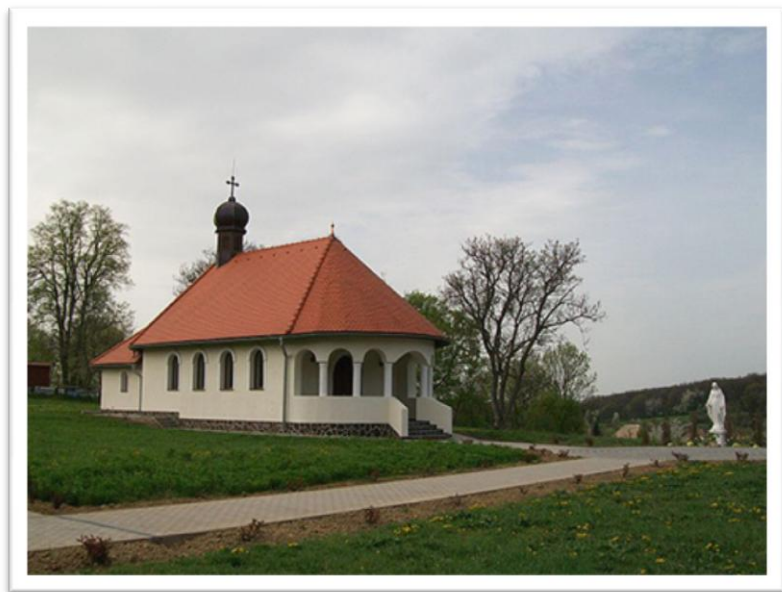
Cesta vede rovněž přírodní rezervací Šomoška s kamenným mořem z čediče, který byl rovněž použit na výstavbu hradu. Na této naučné stezce je taky velmi zajímavý 9 m vysoký Kamenný vodopád s krásnými čedičovými sloupci.

Hrad Šomoška byl založen ve 13. století. V 16. století byl hrad ve vlastnictví šlechtického rodu Lossonczyů, který udatně bojoval proti Turkům. V roce 1573 však byl hrad Turky dobyt a ti zde pobývali až do roku 1593. V roce 1703 hrad obsadilo povstalecké Rákócziho vojsko. Šlechtic Šimon Forgách, který se stal dalším majitelem hradu, se přidal na stranu povstalců, a proto mu byl hrad zabaven. Tento hrad však už nebyl znovu obydlen a postupně se stal zříceninou.

Do hradu se vstupuje po dřevěném mostě. V sedmdesátých letech 20. století byl hrad částečně zrekonstruován a v rámci této rekonstrukce byla zastřešena taky válcová věž, která se stala dominantou tohoto hradu. Dále se částečně zachovala vstupní věž, hradní palác, bašty a hradby. V devadesátých letech 20. století se však na tomto hradu přestaly provádět rekonstrukční práce a hrad začíná znovu chátrat. Z hradu je pěkný pohled na pahorky Cerové vrchoviny a území Maďarska, spatříte rovněž kopec s maďarským hradem Solgó.

19. Z Ľuborče do kaštelu v Dolné Strehové

Malá, ale zajímavá obec Ľuboreč leží na východním okraji Krupinskej výšiny, v pěkně zalesněné krajině. V obci na mírném návrší stojí gotický, v současné době evangelický kostel se vzácnými gotickými freskami. Je na nich zobrazeno Zvěstování Panny Marie, Klanění Tří králů, Korunování Panny Marie a cyklus dvanácti apoštolů. V kostele je rovněž barokní oltář, dřevěný strop a v jeho sousedství stojí památná lípa.

V obci se taky nachází menší Muzeum místních dějin a památná světnice evangelického kněze Daniela Maróthyho a jeho dcery, známé spisovatelky Eleny Maróthy – Šoltésové, která v této obci prožila svědectví.

Zhruba 1 km za touto obcí se nacházejí dvě Tatarské pivnice, sklepy vytesané do pískovce. O době jejich vzniku a pojmenování toho mnoho nevíme. Má se za to, že pivnice sloužily jako úkryt místního obyvatelstva před vpádem Turků, před čtyři sta lety. Proč se ale jmenují Tatarské a ne Turecké? Podle jedné teorie se v těchto pivnicích lidé schovávali již před vpádem Tatarů na území Lučence v roce 1241. Podle druhé teorie o několi. století později mezi rabujícími Turky byli taky Tataři a podle nich pivnice dostaly své jméno.

Nad obcí se zvedá vrch Lysec 716 m. n. m., na který vede turistická cesta a je odtud velmi pěkný výhled do širokého okolí. U obce se rozkládá oblíbená Ľuborečská přehrada s možností koupání a rekreace.

Dolná Strehová

Dolná Strehová je obec na jihu středního Slovenska, nedaleko hranic s Maďarskem. V této obci se nachází pěkný kaštel a oblíbené termální koupaliště. V obci stojí taky klasicistní kostel Nanebevzetí Panny Marie a renesanční, klasicistně stavebně upravený evangelický kostel.

Kaštel Imre Madácha

V obci stojí krásný trojkřídlý rokokově-klasicistní kaštel se třemi nárožními věžemi, z konce 18. století, který se stal známým především tím, že se zde narodil a léta žil oblíbený maďarský spisovatel Imre Madách. V kaštelu má sídlo Muzeum Imre Madácha, které patří pod Muzeum kultury Maďarů na Slovensku v Bratislavě.

V kaštelu je umístěna stálá expozice Imre Madácha a rovněž spisovatelů, kteří se narodili, žili a tvořili v tomto regionu. Kaštel je zařízený původním nábytkem a předměty dokumentující život a dílo spisovatele Imre Madácha.

Termální koupaliště Aquatermal Strehová

Termální koupaliště v Dolné Strehové má celkem 6 venkovních bazénů. Tyto bazény jsou napájeny termální vodou o teplotě 36 stupňů Celsia, která má příznivý vliv na pohybové ústrojí. Je zde zábavní bazén, oddechový bazén, vířivka, rekreační bazén a plavecký bazén. Dále je zde tobogán, dvě skluzavky, dětské hřiště a občerstvení. V kryté části areálu se nachází wellness centrum, dva bazény a bazén pro děti.

20. Ze Šáhů do Dudinců

Město Šahy leží v údolí řeky Ipeľu u hranic s Maďarskem. Na sever od města se zvedá pohoří Krupinské vrchoviny, na jihu zase maďarské pohoří Börzsöny. První zmínka o Šáhách pochází z roku 1237.

Ve městě stojí dvouvěžní barokní kostel Nanebevzetí Panny Marie, původně gotický, který byl několikrát přestavěn a jeho portál pochází ze 13. století. Ve městě stojí taky budova bývalého kláštera premonstrátů, evangelický kostel a synagoga.

Na Hlavním náměstí vás zaujme budova klasicistního župního domu, ve kterém dnes sídlí radnice. Na náměstí stojí rovněž sloup Panny Marie, neposkvrněné bohorodičky, patronky města. Najdete zde taky sochu sv. Jana Nepomuckého.

Na návrší nad městem stojí Kalvárie z počátku 20. století, která je hodnotným umělecko – historickým dílem, vhodně zasazeným do zdejší krajiny. Z Kalvárie je pěkný výhled do údolí řeky Ipeľu a na město Šahy.

Hontianské muzeum

Hontianské muzeum má sídlo na Rotaridesově ulici. Jsou zde umístěny expozice věnované národopisu, dějinám a archeologii hontianského regionu. Je zde rovněž expozice, která je taky věnovaná tradičnímu vinařskému nářadí.

Dudince

Lázeňské městečko Dudince leží na rozhraní Štiavnických vrchů, Krupinské planiny a Poddunajské nížiny. Je to nejmenší město na Slovensku. Zdejší minerální voda příznivě působí na nervové choroby a nemoci pohybového ústrojí. Dudince patří taky mezi nejteplejší místa na Slovensku.

Římské lázně

V Dudincích se nachází zcela ojedinělá památka z doby Římské říše, Římské lázně. Je to asi dvacet bazénů vytesaných do travertinu. Z jednoho bazénu vyvěrala léčivá minerální voda a z něj kaskádovitě přetékala do dalších bazénů. Římské lázně využívali římsští vojáci.

Termální koupaliště Dudinka

V areálu termálního koupaliště Dudinka se nacházejí celkem čtyři bazény. Je zde bazén s vodními atrakcemi, tobogán, rodinná skluzavka, rekreační bazén, bazén pro děti a minerální bazén napájený termální vodou o teplotě 28 stupňů Celsia, která příznivě působí na nervové nemoci a nemoci pohybového ústrojí. Je zde rovněž hřiště pro děti.

21 .Z Velkého Krtíše na hrad Modrý Kameň

Město Velký Krtíš se nachází na rozhraní Krupinské planiny a Ipeľské kotliny, nedaleko hranice s Maďarskem. První písemná zpráva o Velkém Krtíši pochází z roku 1245. Ve městě stojí barokní evangelický kostel a dva kaštely. První, renesanční kaštel pochází ze 17. století, druhý, malý kaštel pak z konce 19. století. Tyto oba kaštely byly několikrát přestavovány.

Termální koupaliště Morgen Slovakia Vinica

Termální koupaliště Morgen Slovakia se nachází v obci Vinica, nedaleko města Velký Krtíš. V areálu koupaliště je plavecký bazén a dětský bazén. Bazény jsou napájeny termální vodou o teplotě 24 stupňů Celsia, která příznivě působí na pohybové ústrojí. Je zde taky tobogán, hřiště na plážový volejbal a parkoviště.

Modrý Kameň

Městečko Modrý Kameň leží na Krupinské planině, asi 4 km severně od Velkého Krtíše. Je druhým nejmenším městem na Slovensku. Na Mariánském náměstí stojí barokní mariánský sloup. Chloubou města je zdejší hrad. Na kopci nad hradem stojí barokní Kalvárie s Křížovou cestou, odkud je pěkný výhled na městečko a kopce Krupinské planiny.

Hrad Modrý Kameň

Původně gotický strážní hrad Modrý Kameň z konce 13. století v roce 1575 dobyli Turci, kteří na hradu pobývali až do roku 1593. Právě v roce 1593 při rozhodující bitvě, ve které byli Turci poraženi císařským vojskem, byl hrad rozbořen. Hrad už nebyl znovu opraven a stal se zříceninou. V areálu hradu byl v první polovině 18. století vystavěn barokní zámek se zámeckou barokní kaplí sv. Anny.

Muzeum loutkářských kultur a hraček

Muzeum loutkářských kultur a hraček má sídlo právě v tomto barokním zámku. V muzeu se můžete seznámit s vývojem a současností loutkové kultury na Slovensku a v zahraničí. Můžete si taky prohlédnout tradiční marionety slovenských kočovných loutkoherců a rodinné divadla s originálními dekoracemi z první poloviny 20. století. Jsou zde umístěny například loutky z Čech, Maďarska, Polska, Ruska a Řecka.

V expozici věnované dětským hračkám pocházejí nejstarší hračky z první poloviny 20. století. Prohlédnete si zde městské a prosté venkovské hračky, různé panenky, domečky pro panenky, medvídky, vláčky, autíčka, cínové vojáčky, dětský nábytek, hlavolamy a taky zajímavé hry pro děti.

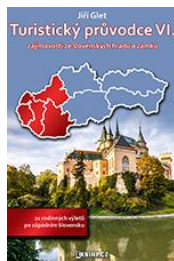
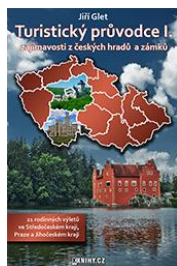
DALŠÍ KNIHY ZE SÉRIE

Jak už římská číslice v názvu knihy napovídá, kniha patří do série. Jde o řadu průvodců po hradech a zámcích v Čechách, na Moravě, Slezsku a také na Slovensku. Aktuální informace o vydaných i připravovaných průvodcích najdete na samostatné webové stránce věnované této zajímavé sérii:

<http://pruvodce.kknihy.cz/>

již vyšlo:

TIRÁŽ

O knize:

**Název: Turistický průvodce VII. zajímavosti ze slovenských hradů
a zámků**

Vydáno: březen 2018

pořadí publikace vydavatelství: 66.

ISBN:

epub: ISBN 978-80-7570-083-4

mobi: ISBN 978-80-7570-084-1

pdf: ISBN 978-80-7570-085-8

Autoři:

Autor: © Jiří Glet

Grafické zpracování: Pavel Kohout (www.kohoutp.cz)

Fotografie:

Snímky licence Creative Commons:

Macdale - Svätém Anton (3. Ze zámku ve Svätém Antonu na hrad Sitno)

Civertan - Bzovík (4. Z Krupiny na pevnost Bzovík a hrad Čbrad')

Lestat (Jan Mehlich) - hrad Muráň (14. Z Revúce na hrad Muráň)

**Zuzana Medveová - Jelšava (5. Z kaštela v Jelšavě do Ochtinské
aragonitové jeskyně)**

**Gemerská mediálna spoločnosť s.r.o. - Kraskovo (16. Z Rimavské
Soboty na hrad Hajnáčka)**

Ladislav Luppá - Ľuboreč (19. Z Ľuborče do kaštela v Dolné Strehové)

Mt7 - Šáhy (20. Ze Šáhů do Dudinců)

Civertan - Modrý Kameň (21. Z Veľkého Krtíša na hrad Modrý Kameň)

**Veškeré ostatní fotografie jsou zakoupené přes společnost Fotolia
a Dreamstime (různí autoři).**

Vydavatel:

Pavel Kohout

N. Frýda 4

Č. Budějovice

370 05

kknihy@kknihy.cz

www.kknihy.cz

KRÁSA MODERNÍHO ČTENÍ

KKNIHY.CZ